Edistysmielisten ihmisten edistysmielinen sanomalehti

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Poliittisen ja taloudellisen kansanvallan puolesta

Perjantaina, tammik. 3 p. -- Fri., Jan. 3 — ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY — 65. vuosikerta - Volume LXV - No. 1 — 1969

Israelin kostohyökkäys kuohuttaa maailmaa

LONTOO/BEIRUT/JERUSALEM -AFP) Yhdysvallat, Ranska ja Englanti tuomitsivat sunnuntaina yhdessä arabimaiden kanssa israelilaisten iskujoukkojen lauantai-iltana Beirutin suurta kansainvälistä lentokenttää vastaan tekemän hyökkäyksen, jossa 13 matkustajakonetta tuhoutui.

Neljä israelilaista helikopteria, jotka toivat kommandoryhmät paikalle, tulittivat myös lentokentälle matkalla olleita autoja ja pudottivat miinoja kentän ympärille. 45 minuuttia kestänyt hyökkäys ei kuitenkaan aiheuttanut ihmisvaurioita.

Liikenne lentokentällä keskeytyi koko yöksi, mutta aloitettiin uudelleen sunnuntaina aamupäivällä.

Hyökkäyksessä kentän päälentoasema kärsi vaurioita, ja lentokentän päärakennuksessa ja Middle East Airlines -yhtiön lentokonehalleissa syttyi tulipalo. Paksu savu nousi ilmaan paloautojen ja armeijan sotilaiden kiirehtiessä paikalle ja poliisin sulkiessa lentokentän. Palomiehet saivat kahden tunnin kuluttua palon hillityksi ja alkoivat raivata kentältä palaneiden koneiden hylkyjä.

Blaiberg juhlii 1 v.

Philip Blaiberg, maailman toinen sydänsiirtopotilas Cape Townissa, Etelä Afrikassa, vietti vuoden vaihteessa vuosijuhlaa elettyään kokonaisen vuoden toiselta mieheltä saamansa sydämen varassa. Kutsut pidettiin hotellissa, läsnä oli satakunta vierasta, m.m. tri Barnard. Blaiberg, 59 v. on toistaiseksi ainoa sydänsiirtopotilas joka on elänyt vuoden uuden sydämensä varrassa, hän kävelee, juhlii, ja suunnittelee lähteä pitkälle merimatkalle vaimonsa kanssa.

Todellinen yllätyslapsi

NEW YORK -- Mr. Stanley Miller, Bronxista, meni vaimonsa Helenen kanssa viettämään vuodenvaihteen juhlia aavistamatta lainkaan että Helen synnyttää Uudenvuoden lapsen, 6-paunaa painavan terveen tytön. Vaimo ei edes tiennyt olevansa raskaana, lisäksi lääkäri oli sanonut ettei hän koskaan saisikaan lasta.

Mrs. Miller vietiin vatsakipujen takia St. John sairaalaan, synnytys tapahtui 12:47. Mrs. Miller sanoi ettei hän uskonut asiaa ennenkuin lapsi näytettiin hänelle. Mrs. Miller on 36 vuotias, hän arveli ettei mieskään usko hevin asiaa.

Mrs. Miller, tukevatekoinen nainen, meni miehensä kanssa juhlimaan sisarensa kotiin, Queensissa. Klo 11 aikaan hän alkoi tuntea ankaria kipuja vatsassaan. Hän arveli niiden johtuvan sappirakkohäiriöistä. Mies kiidätti vaimonsa sairaalaan, jossa todettiin kyseessä olevan synnytyspoltot.

Millerit ovat olleet avioliitossa 13 vuotta eikä heillä ole yhtään lasta. Miller työskentelee postilaisoksessa. Mrs. Miller vietiin synnytyshuoneeseen 12:30 ja 17 minuuttia myöhemmin synty tyttö. Mitään vaikeuksia ei synnytyksessä ollut, kaikki sujui normaalisti, lapsi on täysiaikainen ja täysin normaali. Äiti oli pitkän aikaa shokkitilassa yllättävän tilanteen johdosta.

Lääkärit sanovat että on hyvin harvinaista että nainen kantaa lasta 9 kuukautta tietämättä olevansa raskaana.

Poika viimeksi, toinen vuoden ensimmäiseksi

Laura Sayles, Grand Rapids, Mich., synnytti juuri v. 1968 viimeisillä minuuteilla 5-paunaa painavan pojan, ja heti ajan kierähdettyä v. 1969 v. puolelle, pyöräytti vielä toisen pojan. Kaksosten äiti on 18 v. Äiti ja pojat voivat hyvin.

Kirje Jeesukselle toi kaksi nukkea

Melania Arnaboldi, 5 vuotias, Milanossa, kirjoitti kirjeen Jeesukselle kaksi viikkoa ennen joulua pyytäen leluja. Hän sitoi kirjeen ilmapalloon ja päästi lastin lentoon. Jouluviikolla hän sai postitse kaksi nukkea, perhe Tshekkoslovakiasta kirjoitti lähetyksen mukana tervehdyksen "uusilta ystäviltä," toivoen että Melania on tyytyväinen.

Viisi vuotta vankina karkasi ja vapautui

McALLEN, Tex. -- U.S. armeijan majuri James Nicholas Rowe joutui viisi vuotta sitten vangiksi Vietnamissa. Hän pääsi pakenemaan ja löydettiin Mekong Deltan suistosta vuoden vaihteessa. Varhain tiistaiaamuna ilmoitettiin vanhemmille että heidän poikansa on elossa, tuntia myöhemmin soitti Nick Rowe itse Saigonin sairaalasta vanhemmilleen. Rowe joutui vangiksi lokak. 29 p. 1963 palvellessaan erikoisjoukkojen neuvonantajana. Silloin oli vielä Kennedy presidenttinä eikä Vietnamissa ollut kuin vähäinen määrä US sotilaita.

Elämän esitekijöitä löydetty avaruudessa

Berkeleyn Yliopiston tiedemiehet ilmoittivat viime sunnuntaina että avaruudesta löydetyt ammoniakkimolekyylit ovat todisteita siitä että avaruudessa on elämää, ammoniakkimolekyylit yleensä käsitetään elämän esikävijöinä. Ammoniakkimolekyylejä on löydetty varsin runsaslukuisina pölypilvistä ja kaasuvirroista joita liikkuu tähtien välisessä avaruudessa.

NL ehdottaa suurvaltojen liittoa Itä-kriisissä

LONTOO -- NL vaatii pikaista selvitystä Lähi Idän kriisissä ja suurten valtain yhteistä vakuutusta rauhan säilymiseksi, sanottiin diplomaattilähteistä keskiviikkona.

NL kolmikohtainen suunnitelma pohjautuu YK turvallisuusneuvoston v. 1967 tekemään päätökseen, jossa vaaditaan Israelin joukkojen poistamista miehittämiltään Arabia-alueilta, ja olojen vakauttamista mainituilla alueilla. Päätöksessä vaaditaan myöskin kaikkien kansojen oikeuksien ja rauhan turvaamista raja-alueilla.

NL kolmikohtaisesta esityksestä ei vielä ole yksityiskohtaisempia tietoja, mutta arvelun mukaan alkuehtona olisi Israelin joukkojen poisvetäminen, sen jälkeen tulisivat rajojen tunnustaminen ja laivankulkuoikeudet. Kaiken päätöksenä olisi suurvaltojen vakuutus.

NL Britannian lähettiläs on pyytänyt neuvottelua ulkoministeri Michael Stewardin kanssa. Britannian virkailijat odottavat suurlähettiläs Mikhail N. Smirnovskin kannattavan neljän vallan toimenpiteitä Lähi Idän ristiriitojen ratkaisemiseksi ja rauhan palauttamiseksi. NL on tehnyt samanlaiset aloitteet myöskin Washingtonissa ja Pariisissa.

YK antoi jyrkän tuomion Israelin kostoiskulle

UNITED NATIONS, N.Y. -- YK turvallisuusneuvosto langetti viime tiistaina yksimielisen tuomionsa Israelin kostohyökkäykselle Beirutin kansainvälistä lentokenttää vastaan joka suoritettiin edellisenä lauantaina. Päätöksessä sanotaan että Lebanonin on saatava korvaus vahingoista.

Neuvosto antoi Israelille myöskin varoituksen, että jos tulevaisuudessa tapahtuu vielä vastaavanlaisia hyökkäyksiä neuvosto ryhtyy miettimään lisäkeinoja päätöksensä toteuttamiseksi käytännössä. Tämä on ilmeisestikin vihjaus siihen suuntaan että turvallisuusneuvosto ryhtyy taloudellisiin pakotteisiin Israelia vastaan.

Lähi Idässä on edelleenkin ollut rauhatonta, irrallisia yhteenottoja on tapahtunut Israelin patrullien ja jordanialaisten välillä erämaa-alueella. Lebanonin parlamentti kokoontui salaiseen istuntoon, raporttien mukaan Lebanonin hallitus on esittänyt pelkonsa että Israel suunnittelee maahyökkäystä.

Israelin virkailija sanoi Tel Avivissa että kolme israelilaista menetti henkensä uuden vuoden aattona kun arabialaiset sissit tulittivat Kiryat Shmoneh kauppalaa Galilean ylämaastossa.

Kiina harppoo pitkin askelin ydinvallaksi

HONKONG -- Pekingin radio ilmoittii viime lauantaina, että Kiina on räjäyttänyt vetypommin.

Radio ilmoitti kokeen onnistuneen hyvin.

Lähetyksessä ei sanottu milloin tai missä koe tehtiin, mutta siinä todettiin, että se on omistettu Kiinan yhdeksännelle puoluekokoukselle.

* * *

HONGKONG -- Puhemies Mao Tse-Tung on määränyt "uuden askeleen eteenpäin" Kiinan ydinaseiden kehittämisessä kulttuurivallankumouksen aiheuttaman taantuman jälkeen, sanovat eräät länsimaiden tarkkailijat.

Kiinan ohjusohjelma on kärsinyt odottamattomista viivästymisistä. 1965 Yhdysvaltain puolustusministeriö ennusti, että Kiina saattaisi saada kehitetyksi keskimatkan ohjuksia vuoteen 1966 mennessä ja mannertenvälisiä ballistisia ohjuksia vuoteen 1975 mennessä. Kiinalaiset kokeilivat atomikärkistä 600-1.000 kilometrin kantosäteistä ohjusta lokakuussa 1966, mutta toistaiseksi ei ole tietoja pitkänmatkan ohjusten kokeilusta.

Viime perjantainen koe oli teholtaan kolme megatonnia, suunnilleen samantehoinen kuin kuudes koe 17. kesäkuuta 1967, jolloin Kiina räjäytti ensimmäisen vetypomminsa Yhdysvaltain atomivoimakomission tietojen mukaan.

Kiinan ydintutkimus on kehittynyt poikkeuksellisen nopeasti 16. lokakuuta 1964 tapahtuneen ensimmäisen atomipommikokeen jälkeen, sillä vain 32 kuukautta tämän jälkeen Kiinasta tuli neljäs vetypommin omistava valtio. Kulttuurivallankumouksen pyörteissä julkisuuteen saatettua vetypommikoetta tervehdittiin innostuneina kaikkialla Kiinassa ja ansio siitä annettiin puhemies Maon ajatuksille.

Länsimaiden asiantuntijat arvioivat vuoden 1967 vetypommikokeen aikoihin, että Kiinassa työskentelee ydintutkimuksen parissa noin 5,000 tiedemiestä, joista useat ovat saaneet koulutuksensa Yhdysvalloissa tai muualla ulkomailla.

Ent. rikollinen arvostelee nykyajan kurittomia

NEW YORK -- Frankie, entinen pankkirosvo ja ryöväri, joka on elänyt lakia rikkomatta vuodesta 1959 lähtien, palveltuaan sitä ennen eri vankiloissa 17 vuotta, ei ole kovinkaan toiveikas nykyiseen nuorisoon ja sen tulevaisuuteen nähden. Frankien määritelmä on: ne ovat kaikki joko hulluja tai sitten ne ovat huumaushumalassa.

"Mihin tämä maa menee? - Viisikymmentä vuotta sitten ei ollut sellaista turmeluksen määrää kuin nykyisin. Oli alamaailman ryhmiä jotka tappelivat keskenään mutta eivät häirinneet muita. Nyt on toisin, katsokaa nyt noita pitkätukkia jotka sytyttelevät tulipaloja, määräävät mitä opettajien on tehtävä.

Frankie, entinen pankkiryöstäjä, sanoo että pankkiryöstöstä ei ole kenenkään ammatiksi. Hän on niin sanonut lapsilleen, joita hänellä on kolme. Hän on sanonut lapsille että jos he ikinä tekevät jotakin pahaa, hän näkee heidät mieluummin kuolleina.

Frankie myöntää että hän nuorena ajatteli ja tunsi toisin. Mutta samaan hengenvetoon hän vakuuttaa että ei ole koskaan ampunut ketään, vaikka onkin peloitellut pistoolilla.

Elokuviin nähden Frankie on sitä mieltä että ne eivät sovi lapsille, niissä on liian paljon pyssynpauketta. Hän itse tosin pitää rikosfilmeistä, mutta ei katso niitä sopiviksi lapsille ja nuorille.

Eikä Frankie ole tyytyväinen nykyisiin naisiinkaan. Sanoo että jos olisi vielä poikamies, pysyisikin poikamiehenä. Että nykyiset nuoret naiset alkavat pakkaamaan tavaroitaan heti ensimmäisen vastuksen tullessa. Hänen vaimonsa on pysynyt uskollisen, vaikka onkin ollut lujilla miehen istuessa vuosikaudet vankilassa.

Frankie toimii Bronxissa varastomiehenä. Hänen mielestään nykyisillä nuorilla on tilaisuus saada liian paljon huumausaineita. Heidän ei pitäisi sallia juoda eikä ajaa autoa ennenkuin ovat täyttäneet 21 vuotta, saaneet hieman "tervettä järjkeä" päähänsä.

Sen. Mondale vaatii nyt munalakia

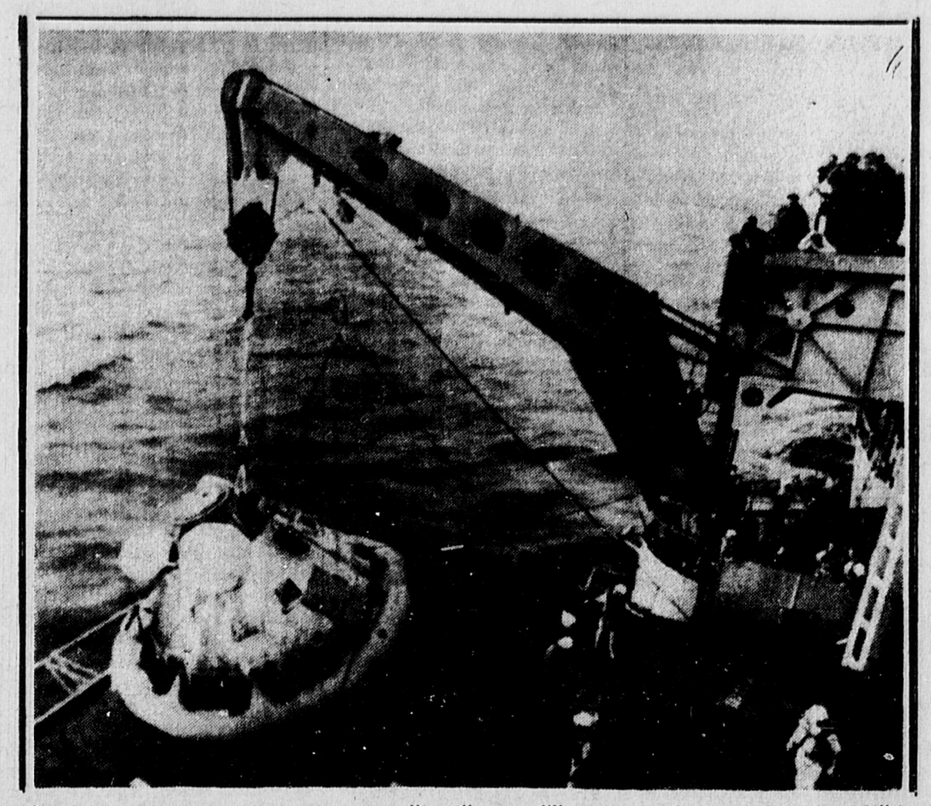
Sen. Walter F. Mondale, joka ajoi lihantarkastuslain tiukentamista, on päättänyt ryhtyä ajamaan lakia joka kieltäisi pilaantuneiden ja epäpuhtaiden munien käyttämisen ruokateollisuudessa. Mondale sanoo että tehtailijat käyttävät usein saastuneita munia juomien, jäädytettyjen ja kuivattujen ruokien valmistamiseen. Usein käytetään sellaisiakin munia jotka on jo julistettu ihmisravintoon kelpaamattomiksi.

Mondalen ehdotuksen päämääränä on saada aikaan jatkuva munientarkastusmääräys tehtaissa. Ostajat on suojeltava pilaantuneiden ja epäpuhtaiden munien aiheuttamaa terveysuhkaa vastaan.

Mondalen suunnitelman mukaan valtio voi oman toivomuksensa mukaan joko suostua hallituksen rahoittamaan tarkastusohjelmaan taikka luovutsen tarkastajille.

Maanviljelysdepartmentin suorittamien tutkimusten mukaan n. kolmasosa tehtaisiin tulevista munista lähetetään kelpaamattomina laitoksiin jossa ne lopullisesti mitätöidään mutta osa näistä munista joutuu kuitenkin ihmisravinnon valmistukseen. Tällä kertaa on käynnissä vain vapaaehtoisuuteen perustuva tarkastussysteemi.

Kotiin päässeet astronautit ehkä uudelle kuulennolle

Apollo-8 on tehnyt kuunkierroksensa, jäljellä on enää matkan tulosten selvittely. Yllä kapselia nostetaan tukialus Yorktowniin. Apollo astronautit Borman, Lovell ja Anders joutuivat täydelliseen lääkärintarkastukseen heti laskeutumisensa jälkeen tukialuksella. Heidän todettiin olevan erinomaisessa kunnossa 147 tuntia kestäneen matkansa jälkeen, paremmassa kuin mitä Apollo-7:n astronauttt olivt marraskuisella lennollaan.

"Me teimme sen,"

CAPE KENNEDY - Nyt kun miehitetty lento kuun ympäri on saatu menestyksekkääseen päätökseen, Yhdysvallat käänsi huomionsa tehtävään saada ihminen laskeutumaan kuuhun vuoden puoliväliin mennessä tai kohta sen jälkeen.

"Me teimme sen, me teimme sen", huudahti muuan riemuitseva tekninen asiantuntija Cape Kennedyssä, kun Apollo-8 oli laskeutunut turvallisesti Tyyneen mereen. "Nyt suunnittelemaan laskeutumista kuuhun. Me pystymme tekemään sen kesäkuussa.

Apollo 8 -aluksen kuun ympäri niottuneen onnistuneen lennon jälkeen avaruusviranomaiset suunnittelevat nyt ensimmäistä miehitettyä lentoa kuun pinnalle. He harkitsevat mahdollisuutta, että Apollo 8:n astronautit osallistuisivat joko erikseen tai yhdessä tuleviinkin avaruuslentoihin, myös lentoon kuun pinnalle.

- Tahdomme parhaalla mahdollisella tavalla käyttää hyväksi Apollo 8 -aluksen miehistön kokemusta, sanoi Houstonin avaruuskeskuksen johtaja Robert Gilruth. Heidät voitaisiin joko lähettää uusille lennoille tai sitten he saisivat kouluttaa uusia astronautteja, hän mainitsi.

Moskovakin iloitsee

WASHINGTON/MOSKOVA — Neuvostoliittolainen avaruustutkija Leonid Sedov sanoo, että neuvostoliittolaiset tiedemiehet iloitsevat Apollo-lennon tuloksista.

Apollo 8:n lento "ylittää kansallisen suorituksen rajat ja aloittaa uuden vaiheen siinä maailmankaikkeuteen ulottuvassa kulttuurissa, jota maan asukkaat kehittävät", toteaa Sedov Neuvostoliiton Washingtonin-suurlähetystön julkaisemassa lausunnossaan. Neuvostoliittolaiset tiedemiehet "iloitsevat ja antavat suuren arvon amerikkalaisten asiantuntijoiden saavutuksille", Sedov jatkoi.

"Ei ole epäilystä siitä, että avaruuden tutkimus sekä Neuvostoliitossa että Yhdysvalloissa syventää yhteyksiämme, parantaa kansainvälistä tilannetta yleensä ja edistää yhteistyötä eri aloilla."

Neuvostoliiton televisio esitti torstaina ensimmäisen kerran nauhoitetun filmin Apollo-8-avaruusaluksen kuunympärimatkasta.

TV-katsojat näkivät amerikkalaiset astronautit aluksensa sisällä minuutin ajan, kun avaruusalus matkasi 200 000 kilometrin etäisyydellä maasta.

Yhdysvallat saa kunnian vallata kuun

Neuvostoliiton tv-katselijat näkivät filmin amerikkalaisten vasta päättyneestä avaruusmatkasta. Eräs Neuvostoliiton johtavista avaruustutkijoista sanoi olevan erittäin epätodennäköistä, että Neuvostoliitto yrittäisi lähitulevaisuudessa lähettää miehensä kuuhun.

Televisiossa esitetyssä haastattelussa selitti professori Leonid Sedov, Sputnikien isä ja Neuvostoliiton tiedeakatemian huomattava jäsen, että kysymystä miehitetystä kuulennosta ei ole vielä harkittu Neuvostoliitossa.

Miehitetyt kuulennot eivät kuulu Neuvostoliiton avaruusohjelmaan, selitti Sedov. Samalla hän onnitteli amerikkalaisia astronautteja heidän suorituksestaan.

Hän sanoi myös olevansa varma, että amerikkalaiset ennen pitkää ratkaisevat kysymyksen, kuinka saada ihminen laskeutumaan kuuhun.

Apollo 11 -lento, jota on suunniteltu heinä- tai elokuuksi, voi olla miehitetty kuulento, mutta viranomaiset tähdentävät, ettei päätöstä ihmisen lähettämisestä kuuhun ole vielä tehty. Lennon miehistöä ei myöskään ole vielä valittu.

Apollo 9 -lennolla kokeillaan kuukapselia maata kiertävällä radalla helmikuussa, ja Apollo 10:n on määrä kiertää kuu touko -tai kesäkuussa. NASA voi kuitenkin harpata Apollo 10:n yli ja lähettää Apollo 11 -aluksen sen sijasta.

Joka tapauksessa nykyiset suunnitelmat pyörivät yhden seikan ympärillä: Yhdysvallat haluaa ensimmäisenä laskea ihmisen kuun pinnalle.

New Yorkin pormestari John Lindsay on tarjoutunut järjestämään Apollo 8:n miehistölle suuren paraatin kaupungissa sekä sen jälkeen vastaanoton. New Yorkin kuvernööri Nelson Rockefeller on jo kutsunut miehistön illallisille. Mahdollisesti astronauteille järjestetään myös matka maailman ympäri, johon sisältyisi vierailu Neuvostoliitossa.

Presidentti Lyndon Johnson ylensi lauantaina Apollo 8 -avaruuslentoon osallistuneen ilmavoimien majurin William Andersin everstiluutnantiksi.

Apollo 8 - lennon muut astronautit ilmavoimien eversti Borman ja kommodori James Lovell ylennettiin nykyisiin arvoihinsa heidän Gemini 7 -lentonsa jälkeen joulukuussa 1965.

Kansallinen t-neuvosto saa paljon valtaa Nixonin aikana

KEY BISCAYNE, Florida - Nixon tapasi kansallisen turvallisuusneuvoston jäsenet maatilallaan Key Biscaynessa. Hän kertoi lehtimiehille keskusteluaiheiden olleen ydinsulkusopimus, budjetti, Yhdysvaltain sitoumukset eri puolilla maailmaa, tärkeimmät huolenaiheet kuten Vietnam ja Keski-Itä sekä Yhdysvaltain ohjustentorjuntaohjusten rakentaminen.

Nixon sanoi järjestäneensä kokouksen antaakseen hallituksensa tärkeimmille jäsenille mahdollisuuden tutustua toistensa ajattelutapoihin.

Neuvotteluun kokoontuivat Nixonin lisäksi varapresidentti Spiro T. Agnew, ulkoministeri William P. Rogers, puolustusministeri Melvin Laird ja neuvonantajat Henry Kissinger, Bryce Harlow, Robert Murphy sekä kenraali Andrew Goodtaster.

Neuvosto tulee esittämään Nixonille joukon "realistisia valintamahdollisuuksia" suurista ulkopoliittisista ja turvallisuuskysymyksistä. Nixon laatii politiikkansa näiden valintojen pohjalta ja lähettää sitten ohjeensa kaikille asianomaisille virkailijoille, sanottiin lehtimiehille. Neuvosto kokoontuu säännöllisesti - ainakin kerran kahdessa viikossa ja kriisiaikoina useammin.

Neuvoston uusiksi jäseniksi tulevat mm. ulkoministeriksi valittu William Rogers, tuleva puolustusministeri Melvin Laird, neuvonantajat Henry Kissinger ja Bryce Harlow sekä tuleva varapresidentti Spiro Agnew.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) — Established 1905

Published Tuesday and Friday by the Raivaaja Publishing Company

48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass. 01420
Phone 343-3822

Second class postage paid at Fitchburg, Mass.

TOIMITTAJAT

Sävele Syrjälä Lempi Ikävalko

Tilaushinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa

Vuosikerta $12.00 — Puoli vuotta $7.00 — Kolme kk. $4.00
Suomeen: Vuosikerta $16.00 — 6 kk. $8.00
Single Copies 10c

Hallituksemme $64 kysymys

Harvoin tällä vuosisadalla on maamme ollut niin jakautunut ja mellakoiden runtelema kuin nyt. Monet poliitikot joko välttävät ottamasta tätä huomioon tai kieltäytyvät tunnustamasta tosiasiaa, että kaksi vallankumousta on käynnissä amerikkalaisessa elämässä - mustien ja nuorison. Kumpaakaan ei voida syrjäyttää tai virkavallan mahdilla kauan pitää aisoissa.

Molemat ryhmät, mustat ja valkoiset, haluavat enemmän sananvaltaa USA:n yhteiskunnassa kuin tähän asti heille on myönnetty. Heidän kapinansa johtuu pääasiallisesti Amerikan osuudesta Vietnamin sotaan jota molemmat ryhmät jyrkästi vastustavat ja on huomioitava, että molemmat ryhmät ovat joutuneet maksamaan kalliisti verellään Vietnamin ikävässä verilöylyssä. (Tässä on huomioitava että kautta maamme sotilasreservit ovat vedonneet ylioikeuteen estääkseen heidän lähettämistään Vietnamiin. Moista ei ole koskaan ennen tapahtunut).

Maamme nuoriso haluaa nyt sananvaltaa koulutuksestaan, kohtalostaan ja maamme koti- ja ulkomaapolitiikasta. Nykyään ainoastaan kahdessa valtiossa - Georgiassa ja Kentuckyssa - 18 vuoden ikäiset ovat oikeutettuja äänestämään. Alaskassa 19 vuotiaat voivat äänestää. Viidessä valtiossa - Hawaiissa, Nebraskassa, Indianassa, Pennsylvaniassa ja Massachusettsissa on lainlaatijakunnassaan lakiesityksiä joilla myönnettäisiin 18-vuotiaille äänestysoikeus. Pitääkö muiden valtioiden seisoa paikallaan tässä asiassa?

Mustat haluavat tietysti sen, mitä he uskovat valkoisten koko ajan kieltäneet heiltä - tasa-arvoisuutta saavuttaakseen synnyinmaassaan paremman elintason, jonka perustuslaki selvästi takaa kaikille kansalaisille katsomatta rotuun, väriin täi uskontoon.

He ovat hylänneet entiset tavoitteensa olla osana eri rotuisten asukkaiden yhteiskunnasta ja vaativat nyt kontrollia asuinalueilleen. He vaativat alueellista ja kultuuri-eroitusta ja haluavat käyttää mustaa "sielua" ja poliittista valtaa.

He pitävät sanaa "neekeri" yhtä halventavana kuin "Uncle Tom," ja suosivat "musta" tai "Afro-amerikkalainen"-nimitystä. He haluavat perustaa valkoisen yhteiskunnan sisälle selvästi erillään olevan mustan kulttuurin.

Voidaanko mustien ja nuorison ryhmien tavoitteita saavuttaa rauhallisesti amerikkalaisen poliittisen järjestelmän sisällä vai tuleeko kaduillemme entistä enemmän mellakoissa vuotamaan verta?

Tämä on niin kutsuttu $64 kysymys hallituksemme ja koko maamme edessä. Tämä tulee olemaan kaikkein tärkein kysymys jota ei ratkaista yks-kaks ja jos ei maltillisella, ymmärtäväisellä ja viisaalla suhtautumisella löydetä ratkaisu, voi se tuottaa ikäviä seurauksia maallemme.

USA:n kaupunkien uudelleen rakentaminen

Voiko yksityisyritteliäisyys ottaa suorittavakseen jättiläistyön rakentaakseen uudelleen Yhdysvaltain kaupungit?

Richard Nixon joka astuu Valkoisen Talon herraksi tammik. 20 p., uskoo vakaasti, että yksityinen yritteliäisyys voi suorittaa tämän työn.

Uusi presidentimme aikoo yllyttää suurten yhtiöitten johtajia ottamaan vastaan tämän suuren rakennustyön myöntämällä jo ennestään rikkaille erikoisia verohyvityksiä, helpoitusta nopeasti kuolettettavien lainojen saamisessa (merkitsee että he saavat lisää verohyvitystä) ja erinäisiä muita taloudellisia hyvityksiä.

Nixon uskoo että mielikuvitukselliset ohjelmat joita yksityiset yhtiöt voivat kehittää ja panna täytäntöön, voivat ratkaista kaupunkiemme kriisin paremmin kuin hallituksen ohjelmat.

Olisi hyvä jos yksityiset yhtiöt - jotka toimivat tehdäkseen rahaa ja jotka ovat rakentaneet kaupunkimme välittämättä seurauksista kun vain heidän taskuihinsa tuli rahaa ja josta me kaikki saamme nyt kärsiä - pystyisivät korjaamaan tekemänsä virheet. Tähän asti on hallituksellemme jätetty työksi yrittää korjata tilannetta, mutta tässäkin yksityinen yritteliäisyys on tapellut vastaan sillä se merkitsisi lisää veroja.

Toivomme, että Nixon on oikeassa, mutta sanomme suoraan epäilevämme vakavasti ettei hänen ohjelmansa tuota tuloksia.

Mississippin senaattori James O. Eastlandin kerrotaan saavan $13,000 kuukaudessa hyvitystä liittohallitukselta sen takia että hän vähentää viljelyksiä Sunflow County maatilallaan. Sama valtio myöntää $9,25 apua kuukaudessa köyhille lapsille. Todella "humanistinen" esimerkki miten rikkaita ja köyhiä kohdellaan etelämme "Bible beltissä." Ehkä raamatussa on luku joka todistaa että tämä on kristillistä käyttäytymistä.

Jutustelua

Mikä menee ylös -- tulee alas

Siitä lähtien kun 17. vuosisadalla omena putosi Newtonin päähän, ovat ihmiset uskoneet että mikä ikinä lentää ilmaan, tulee myös alas.

Nykypäivien ihmisten ihmeelliset avaruuslaivat ovat niin lujia, että voivat kestää maapallomme painovoimaa, mutta silti pitää paikkansa vanha laki, että se mikä menee ylös, tulee lopulta myös alas.

North American Air Defense Command, Colorado Springsissä, pitää tarkkaa huolta satelliiteista joita on ammuttu avaruudeen, kaikkiaan yli 3,300 sen jälkeen kun Neuvostoliitto 10 vuotta sitten ampui Sputnik 1 kiertämään maapalloa. Näistä avaruuteen ammutuista satelliiteista on 2,000 tullut takaisin maahan.

Norard Space Defensen mukaan 2,000:s satelliitti, joka palasi maapallolle, oli NL:n Cosmos 222, joka ammuttiin avaruuteen viime toukokuun 30 päivänä.

Teknikot selostavat, että jotkut niistä 2,000 kappaleesta, jotka on ammuttu avaruuteen, tulevat kiertämään siellä tuhansia vuosia. Joidenkin niiden elinaika tulee olemaan ainoastaan muutama sata vuotta. Telstar 1, joka on kiertäynyt avaruudessa v:sta 1961, tulee kestämään 7561 vuotta ennen kuin se hajoaa. Telstar 2:n, joka on kiertänyt avaruudessa v:sta 1963, uskotaan kiertävän siellä vielä 10,000 vuotta.

ONNETON RAKKAUS

Muuan 45-vuotias turkkilainen hyppäsi mereen esittäen siten henkilökohtaisen vastalauseensa Jacqueline Kennedyn ja Aristoteles Onassisin avioliiton vuoksi.

Mies, jonka nimeä ei julkaistu, oli ryypännyt kaksi päivää yhteen menoon kuultuaan avioliitosta ja syvässä humalatilassa hän päätti riistää hengen itseltään.

Poliisi kalasti hänet kuitenkin merestä ennen kuin hän ennätti hukkua ja vei hänet putkaan kuivumaan ja selvittelemään päätään.

HUONEKALUT POROKSI

Tony Lewis oli vaimonsa Brendan kanssa muuttamassa uuteen asuntoon. He veivät osan huonekaluistaan etukäteen uuteen kotiin.

Kun he paria päivää myöhemmin veivät loputkin tavaransa, näkivät he uuden kotinsa takapihalla suuren kokon, ja siinä huonekalunsa.

Muuttomiehille oli edellinen vuokralainen antanut määräyksen polttaa tavarat, jotka häneltä jäivät jälkeen. Tonyn ja Brendan huonekalut olivat vahingossa joutuneet mukaan roviolla.

RATKAISEVA KEINO

Nuori vaimo tiedustelee vanhalta ystävättäreltään:
- Mitä annat miehellesi silloin kun hän ei tunnu pitävän laittamastasi ateriasta?
- Hänen hattunsa ja takkinsa.

Matkustaja: - Paljonko maksaa puhelinkeskustelu Bloomfieldiin.
Tyttö: - Seitsemänkymmentäviisi senttiä.
Matkustaja: - Ettekö voisi tyytyä puoleen sillä minä tarvitsen vain kuunnella, soitan nähkääs, vaimolleni?

* * *

"Arvaan sen," sanoi kova kessu alokkaalle, "että kun te pääsette väestä niin te vaan odotatte minun kuolemaani päästäksenne sylkemään minun haudalleni."
"En ainakaan minä," vastasi alokas. "Kun minä pääsen väestä en enää ikinä halua seistä jonossa."

* * *

- Mistä johtuu, että mahtava Mao ei ole onnistunut syntyvyyden säännöstelyssä Kiinassa?
- Kiinalaiset ovat huomanneet, että jos jotain ryhdytään säännöstelemään, pian se loppuu kokonaan.

* * *

Neitonen käveli posiisin luo ja sanoi:
- Hyi sentään, kaksi miestä on seurannut minua pitkän matkaa. Olkaa kiltti ja ajakaa pois se lyhyt ja lihava!

"Oikein sopiva pari. Pojalla on 20 miljoonaa ja tyttö on minun . . . ."

6534 7 19

Selostus perheavustusohjelmasta
I osa

Ensimmäisenä vuonna jolloin Canadassa pantiin Family Allowances ohjelma (perheavustus lapsiluvun perusteella) täytäntöön, nousi lasten kenkien myynti 762,000 parista 1,180,000 pariin yhden vuoden sisällä. Sivumennen mainittakoon, että tämä tapahtui v. 1946.

Viimeisen kerran kun tri Gallup tutki mitä canadalaiset pitävät sanotusta ohjelmasta, 90 prosenttia vastasi että se oli "hyvä asia." Maailmassa on 62 maata, jotka antavat perheellisille avustusta jokaista lasta kohden. Kaikki teollisuusmaat jakavat tätä lapsiavustusrahaa, mutta yksi - rikas USA - ei tee sitä. Uskotaan, että Yhdysvallat lopulta tulee hyväksymään perheavustuksen. Minkätähden?

Perhe-avustus on kohdistettu lasten auttamiseen. Noin puolet tämän maan asukkaista jotka asuvat köyhyydessä ovat lapsia. Amerikka haluaa avustaa heitä, mutta tähän asti ei ole oltu selvillä miten se pitäisi tehdä.

Kuusikymmenluvulla tulimme huomaamaan, että maassamme on köyhiä ja ryhdyimme heti tekemään jotain tilanteen korjaamiseksi. Teimme sen niin nopeasti, että työssä on tehty paljon erehdyksiä. Hämmästyttävä määrä eri toimistoja, ohjelmia ja palveluksia on perustettu köyhien auttamiseksi, mutta hyvin vähäiselle osalle tarvitsevista valuu avustusta ja summat ovat hyvin pieniä.

Perheavustus-ohjelma, jonka muut maat ovat katsoneet parhaaksi, on hyvin yksinkertainen. Sanokaamme että Joe Puzzluski ja Sam Jaconstein tekevät työtä samassa tehtaassa. Heidän vuosipalkkansa on $5,000. He tekevät samaa työtä. Ensinmainitulla ei ole yhtään lasta, toisella on kolme. Ensimmäinen ei tulisi saamaan avustusta. Onko palkan jako tasapuolinen? Jos ajattelette asiaa, tulette johtopäätökseen että vastaus on: Kyllä.

Siinä tapauksessa teidän olisi kysyttävä asetetaanko yhteiskunnallisen laitoksen taloudellinen taakka perheellisten hartioille. Tähän kysymykseen ei ole helppo vastata.

Se on vaikea ongelma, eikä vain teoria. Tilastot osoittavat huomattavaa samankaltaisuutta suurten perheitten ja suurten köyhien perheitten pienillä rahatuloilla. Saavatko he lapsia sen takia että he ovat köyhiä, vai ovatko he köyhiä sen takia että heillä on paljon lapsia. Tähän kysymykseen on myös vaikea vastata. Mutta lopujen lopuksi on lasten kohtalo kaikkein tärkeintä asiassa. Miljoonat amerikkalaiset lapset saavat kärsiä nykyään nälkää.

Kun lopulta tulimme tietämään että maassamme on köyhiä, olemme myöskin havainneet varallisuutemme jaetun hyvin epätasaisesti. Kansamme köyhimmälle viidennelle osalle tulee ainoastaan viisi prosenttia maamme tuloista.

No, miksi siitä tehdään numero? Onhan viisi prosenttia Amerikan rikkaudesta hyvin suuri summa. Totta, mutta katsokaamme tästä johtuvia seurauksia.

Vähintäin 10:llä maalla on pienempi lasten kuolleisuus.

Jokaisesta kolmesta USA:n köyhästä lapsesta (5-14 ikäluokassa) ei kaksi ole koskaan ollut hammaslääkärillä.

Yli 60 prosenttia köyhien lapsista, joilla on fyysillisiä vikoja, ei saa lääkärinapua.

Ja niin edespäin.

Olemme jo pitkän aikaa hämärästi tietäneet tästä tilanteesta. Mutta aina vähän väliä tulee meille muistutus ettemme ole huolehtineet maamme rikkauksien epätasaisesta jaosta. Kun lasku tulee meidän eteemme jännittävänä aikana, se peloittaa meitä. Ottakaamme esimerkiksi sotapalvelus:

Jos kaikki miehet jotka tulevat 18-vuotiaiksi tarkastettaisiin sotapalvelusta varten, osottaisi se että yksi kolmasosa heistä on fyysillisesti kelvottomia.

Noin puolet näistä hyljätään fyysillisten heikkouksien tai vikojen takia ja toinen puoli mentaalisten heikkouksien takia, (he eivät läpäisisi viidennen luokan koetta.)

Suurin osa hyljätyistä presidentin Task Force on Manpower Conservation (yksi kolmas osa kansastamme v. 1964) olisivat puutteellisen koulutuksen tai huonon terveydenhoidon uhreja. Täten rikas Amerikka tekee laimilyönnin perheavustusohjelman puuttumisen takia.

Paras perhe-avustuksesta julkaistu kirja on Miamin yliopiston James G. Vadakinin kirjoittama . . . . Vadakin uskoo että kongressi on lopultakin valmis tekemään jotain tässä asiassa. Minäkin uskon. Kirja on selvä, suorasanainen ja maltillinen. Se on kirjoitettu ihmisille jota ovat huolissaan kaupunkiemme rauhattomuuksista, jotka eivät ole tyytyväisiä köyhyyttä vastaan käydyn sodan tuloksista ja jotka ovat kuulleet kerrottavan lapsille tarkoitetusta perhe-avustuksesta, taatusta vuositulosta ja "negative income tax" vaikka eivät niitä aivan täydellisesti ymmärräkään.

Perhe-avustus, selostaa Vadakin, on systeemi jonka mukaan kaikki perheet joilla on lapsia huolimatta heidän tuloistaan, saavat maksun siitä että kuuluvat yhteiskuntaan jäseninä. Se on itsestään yhtä selvää kuin leipä ja voi, jotka annetaan teille ravintolassa jos tilatte soppaa tai pihviä.

(Jatkuu seuraavassa numerossa)

Suomen uutisia
(Suomi-Seura)

PUUTAVARAN HAKKUUMÄÄRÄN USKOTAAN NOUSEVAN

Metsätöissä on koko maassa tällä hetkellä suunnilleen yhtä paljon miehiä kuin vastaavana aikana vuosi sitten. Leimaukset jatkuvat yhä, joten hakkuumäärät eivät vielä ole selvinneet. Useilla alueilla hakkuumäärien uskotaan kuitenkin nousevan tuntuvasti viimevuotista suuremmiksi. Metsätöitä on eräissä metsäpitäjissä ollut niin runsaasti, että työllisyyskortistoja ei ole vielä tarvinnut avata. Pohjois-Suomessa ja Kainuussa on metsätöissä nyt huomattavasti enemmän miehiä kuin viime vuonna vastaavana aikana.

Metsätöiden teko on tuottanut jäätymättömien soiden vuoksi suuria vaikeuksia. Runsas lumi on haitannut hakkuita pohjoisessa. Etelässä ovat vesisateet puolestaan pehmentäneet maata ja haitanneet kuljetuksia.

Traktori on vallannut hevosen paikan metsissä. Useilla seuduilla on vaikeuksia saada hevosia metsätöihin. Pohjanmaan piirikunnan alueella on tällä hetkellä vain kaksi hevosta.

Kulkulaitosministeriöstä todettiin, että ennakkoarvion mukaan lokakuun lopussa oli lähes 57,000 miestä metsätöissä. Viime vuoden vastaavana ajankohtana metsätyömiesten lukumäärä oli hieman yli 58,000.

RAIVAAJA

on sopiva LAHJA omaisille Suomeen tai tähän maahan!

Suomen uutisia
(Suomi-Seura)

SUOMI-SEURAN UUDENVUODEN TERVEHDYS

Olemme ajanlaskussamme taas kerran astumassa uuteen vuoteen. Taakse jäävä vanha vuosi on monille ulkosuomalaisille niinkuin vanhassa kotimaassakin asuville muistojen vuosi, sillä lukuisat matkat valtamerten yli ovat antaneet mahdollisuuden sukulaisten ja tuttavien tapaamiseen sekä yhdessäoloon, useissa tapauksissa monienkin vuosien jälkeen. Uusi vuosi tuo mieliimme valoa sekä uutta toivoa ja näissä merkeissä lähetämme parhaimmat menestyksen toivotuksemme kaikille ulkosuomalaisille sekä heidän muodostamilleen järjestöille eri puolilla maailmaa. Samalla toivomme, että vuosi 1969 tuo tullessaan yhä lujemmat siteet etäälle toisistaan joutuneiden omaisten ja tuttavien välille.

Helsingissä 27. päivänä joulukuuta 1968.

Suomi Seura
Tauri Aaltio

HELSINGIN NMKY:n (YMCA) MIESKUORO AMERIKAN-MATKALLE KEVÄÄLLÄ 1969

Helsingin Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen pääsihteeri Mauri Virtanen on parhaillaan vierailulla Yhdysvalloissa tarkoituksenaan luoda yhteyksiä täkäläisiin YMCA:hin sekä amerikansuomalaisiin. Hänen matkansa käsittää reitin New Yorkista Detroitin kautta länsirannikon useihin kaupunkeihin, joita ovat mm. Vancouver, Astoria, Portland, San Francisco, Los Angeles sekä etelässä San Diego. Huhtikuussa tapahtuvan konserttipaikkoina on yllämainittuja paikkakuntia.

NELJÄSATAA SAKKOLAISTA VAPAUTUU VUODEN ALUSSA

Nelisensataa jupumussakkolaista vapautuu uudenvuodenpäivänä vankiloista, kun "armahduslaki" tulee voimaan. Uusia juopumussakkolaisia ei enää tämän jälkeen passiteta vankiloihin. Armahdus koskee myös niitä, joilla on vielä vanhoja maksamattomia juopumussakkoja.

HONGKONGILAISTA VASTAAN ON SUOMESSA VARAUDUTTU

Ensimmäinen erä rokotetta hongkongilaista eli maolaista influenssaa vastaan on näinä päivinä saatettu markkinoille, kerrottiin lääketehdas Orionista Helsingissä. Rokotetta on mennyt kauppaan alun toistakymmentätuhatta annosta, ja sitä valmistuu lähitulevaisuudessa n. 10,000 annosta viikottain.

Valmistusta pyritään vielä kiihdyttämään, jotta mahdollisimman suuri osa kansastamme saataisiin suojatuksi ennen epidemian meille saapumista tai sen aikana. Epidemian oletetaan meille saapuvaksi ensi vuoden alkupuolella. Mahdollisimman paljon rokotetta pyritään valmistamaan myös varastoon ensi syksyn jälkimainiinkiepidemiaa vastaan.

KEHITYSMAAINSTITUUTTI

Helsingin yliopiston konsistori pyytää valtion tukea kehitysmaita koskevan yliopistollisen opetuksen järjestämiseksi. Konsistori on päättänyt esittää määrärahaa varattavaksi kehitysmaainstituutin perustamiseen. Mikäli määrärahaa myönnetään, instituutin toiminta voitaisin aloittaa vuonna 1970.

Konsistorin esitys pohjautuu toimikuntamietintöön, jossa todettiin muun muassa opettajien ja opiskelijoiden olevan hyvin kiinnostuneita kehitysmaiden ongelmista.

Opetustyön lisäksi kehitysmaainstituutti pyrkisi luomaan yhteyksiä ulkomaisiin, erityisesti kehitysmaiden yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Instituutti toimisi myös yhdyselimenä valtion kehitysapuviranomaisiin ja kehitysmaissa työskenteleviin instituutioihin.

SUOMI LIITTYY OECD:n JÄSENEKSI

Suomen liittyminen taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön eli OECD:hen sai äänestyksen jälkeen eduskunnan hyväksymisen 16. joulukuuta. Hyväksyvä kanta syntyi äänin 126-38.

Vuonna 1961 perustettuun OECD:hen kuuluu 18 eurooppalaista maata - muun muassa muut pohjoismaat - sekä lisäksi Yhdysvallat, Kanada ja Japani. Myös Jugoslavia on tehnyt erityisen yhteistyösopimuksen OECD:n kanssa.

SAIMAAN KANAVAN PURJEHDUSKAUSI PÄÄTTYI

Purjehdus Saimaan kanavalla lopetettiin talven ajaksi joulukuun 10. päivänä. Kanavan ensimäisen purjehduskauden hiljaisuuteen on osaltaan vaikuttanut se, että tieto kanavan avaamisesta tuli myöhään kevätkesällä eivätkä kaikki kanavan tarvitsijat vielä ehtineet mukaan. Toisaalta myös keskeneräiset väyläkysymykset Saimaan vesistöalueen pohjoisosissa ja periaatteelliset erimielisyydet lupamaksuista ovat hidastaneet kuljetusten siirtymistä uudelle vesiväylälle.

Kuuluisuuksien pieniä erikoisuuksia

WALT DISNEY

Piirtäjä, ohjaaja, tuottaja ym. Walt Disney, joka on luonut Mikki-Hiiren, Aku Ankan ja lukemattomia muita suurenmoisia eläintyyppejä, sai hyvin kammatut hiuksensa pystyyn nähdessään hämähäkin! Ennen kuin hän asettui uuteen työhuoneeseen, tutki hän tarkoin jokaisen sopen varmistuakseen, ettei noita inhottavia olioita vain sattunut olemaan nurkissa. Jos "ratsia" jäi tuloksettomaksi oli hän tyytyväinen, mutta päinvastaisessa tapauksessa odotti hän itsepintaisesti ulkona, kunnes huone oli huolellisesti puhdistettu.

GRETA GARBO

Joka ei ole kuullut puhuttavan Greta Garbon pikku erikoisuuksista, älköön syyttäkö ainakaan hänen mainosmiehiään. Tähden luonteenomaisimpiin piirteisiin on laskettava hänen vastenmielisyytensä kenkiä kohtaan. Kun hän ystävineen istuu pöydässä, saattaa hetken kuluttua kuulua kolahdus, jota heti seuraa toinen. Kaikki tietävät mistä kolahdukset johtuvat ja vaikenevat tahdikkaina: Greta on pudottanut kengät jaloistaan ja istuu nyt sukkasillaan, kunnes on aika lähteä kotiin. Väitetään, että Garbon ystävät Hollywoodissa säännöllisesti kattavat pitopöytänsä pitkillä pöytäliinoilla, silmälläpitäen juuri tätä kuuluisan primadonnan pientä erikoisuutta.

PJOTR TSHAIKOVSKI

Kun kuuluisa venäläinen säveltäjä Pjotr Tshaikovski kehitteli jotakin aihetta, oli hänellä joskus tapana kiinnittää samalla koko huomionsa määrättyyn kohteeseen. Kerran tuskastui eräs vaatetusliikkeen omistaja mieheen, joka useana päivänä oli seisonut hänen kauppansa edustalla katsellen näyteikkunassa olevia asusteita. Luullen miehen suunnittelevan murtovarkautta, kauppias astui ulos myymälästään ja kysyi häneltä:
- Mitä te täältä etsitte?
- Etsin loppua Patarouvan kolmanteen osaan, vastasi Tshaikovski.

CHARLES LAUGHTON

Meilläkin hyvin tunnettu filminäyttelijä Charles Laughtonilla oli erikoinen tapa hankkia itselleen virkistystä, joka todisti hänellä olevan hyvän ja väärentämättömän lapsenmielen. Minne tahansa hän matkustikin, oli hänellä aina mukanaan leikkijuna kiskoineen ja tunneleineen huolellisesti pakattuna laukkuun. Heti kun hänellä oli tilaisuus, kiersi hän veturin vireeseen ja vietti oikean juhlahetken.

LEIRINTÄALUEILLA VIIME KESÄKAUTENA 1,250.000 YÖPYMISTÄ

Yöpymisten määrä leirintäalueilla nousi viimevuotisesta noin 50,000:lla siitä huolimatta, että kesä ei retkeilyn kannalta ollut suotuisa, kerrotaan Suomen matkailuliitosta. Erityisesti ulkomaalaiset suosivat leirintäalueita, sillä heidän yöpymislukunsa nousi yli 50 prosenttia.

Yöpymisiä oli leirintäalueillamme viime kesänä kaikkiaan 1,250.000. Ulkomaalaisten osuus näistä oli noin 16 prosenttia oltuaan vuotta aiemmin noin 10 prosenttia. Leirintäalueita oli avoinna kaikkiaan 393 eli noin 40 enemmän kuin viime vuonna. Suosituin leirintäalue oli Oulun Nallikari, jossa yövyttiin kaikkiaan 48,531 kertaa, ja toiseksi suosituin oli Lahden Mukkula, 36,371 yöpymistä.

TEHKÄÄ

paikkavarauksenne nyt!

ENSI KEVÄÄN
SWEDISH AMERICAN LINJAN
HUVIMATKAAN SUOMEEN
Toukokuun 29 p.
upealla Kungsholm laivalla
New yorkista Kööpenhaminaan

27 tuntia Kööpenhaminassa, jossa on tilaisuus nähdä tämän loistokaupungin turistinähtävyyksiä.

Ja sitten uudella, komealla Finlandia laivalla Kööpenhaminasta Helsinkiin.

TEHKÄÄ
PAIKKAVARAUKSENNE NYT!

Viime vuonna 30 suomalaista ilmoittautui liian myöhään . . . Älkää myöhästykö ensi kevään huvimatkasta.

TEHKÄÄ PAIKKAVARAUKSENNE

RAIVAAJA MATKATOIMISTO

New York City, N. Y.

NEW YORKIN SUOM.LUTH. SEURAKUNTA

65. VUOSIJUHLA vietetään sunnunt. 12 p. tammik. Jumalanpalveluksessa klo 4:00 ip. saarnaa past. Henry Leino Brooklynistä. Tarjoilun järjestää Mrs. Vieno Williams. Juhlakokouksen, jossa edustajat tuovat tervehdyksensä, johtaa pastori, alkaa 6:30.

TORST. 16 p. puhuu kirkossamme tri Erkki Airas, Helsingistä, Roihuvuoren kirkkoherra. Tilaisuus alkaa klo 7:00. Hän tulee vierailemaan monissa Suomi konferenssin seurakunnissa. Tulkaamme joukolla kuulemaan tätä harvinaista vierasta.

SUNNUNTAI-ILLAN kokouksen 19 p. johtaa Mrs. Tyyne Koli. Tilintarkastus on kirkolla tiist. 21 p. klo 7:00. Vuosikokous on kirkolla torst. 23 p. kello 8:00. Johtokunnan kokous lopussa.

KUOLLEET JA HAUDATUT:

VICTOR KOTILA, 75 v., synt. Saarijärvellä, kuoli täällä 14 p. jouluk. Haudattiin St. Mikaelin hautausmaahan. Lähinnä surevat Mrs. Hilda Kotila, täysikäiset lapset Raymond ja Virginia, ja kuusi lastenlasta.

GEORGE VERNER WIBERG, 72 v., synt. Helsingissä. Kuoli täällä kotonaan 14 p. jouluk. Haudattiin Ferncliffiin Campbellin hautaustoimiston kautta. Lähinnä surevat vaimonsa Martha os. Ventä, veljensä Veikko Wiberg perheineen ja sisar Helsingissä.

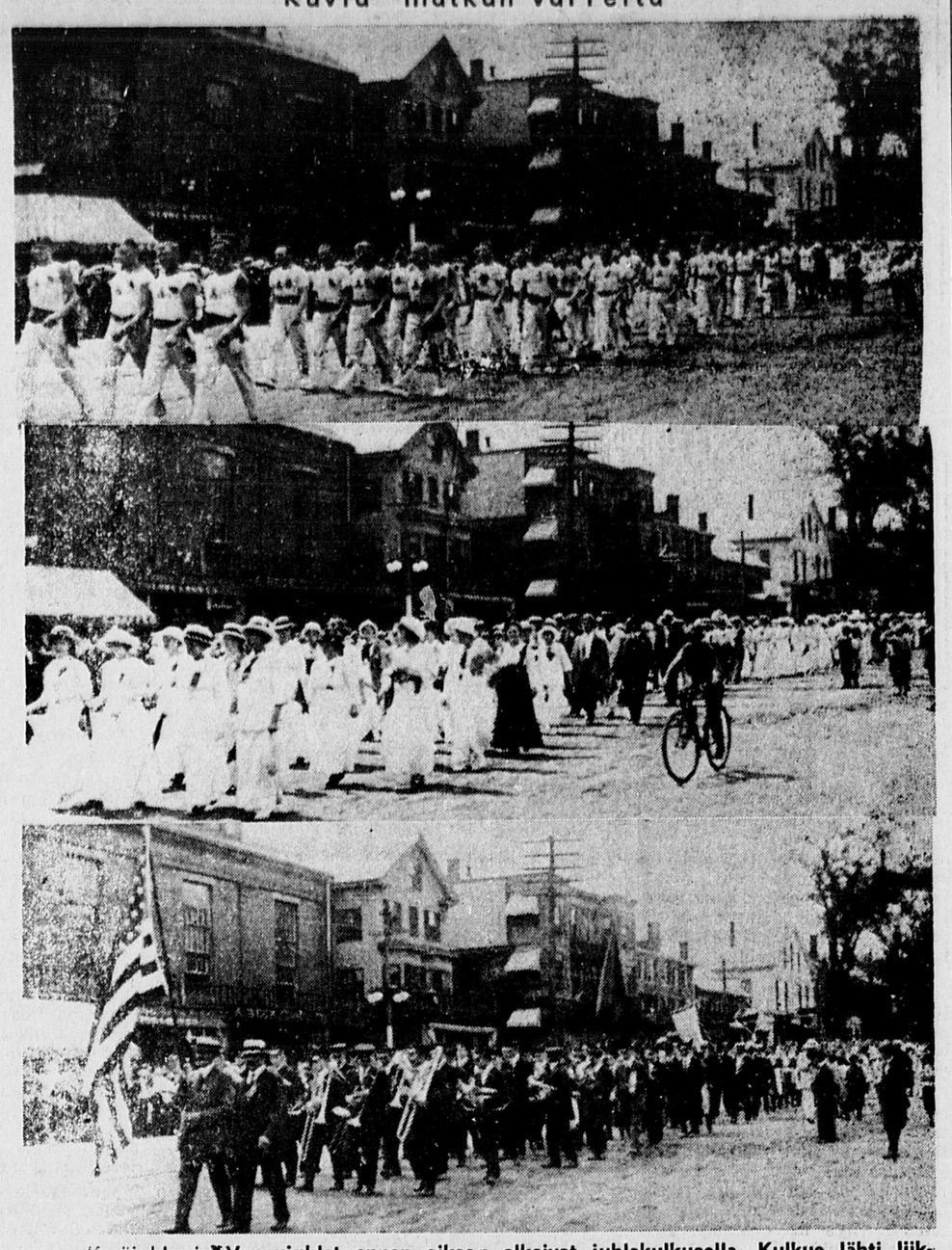
RAUHA (Ruth) EMILIA KALLIO, os. Tuominen, 75 v., synt. Honkilahdella, kuoli työpaikallaan 17 p. jouluk. Haudattiin Campbellin hautaustoimiston kautta Woodlawn hautausmaahan. Lähinnä surevat sisarensa Alice Tuominen, sukulaiset Julia Blom ja Howard Bergman.

OLGA KUKKONEN, 84 v., synt. Jaakkimassa, kuoli 23 p. jouluk. Haudattiin Ferncliffiin Walter B. Cooken hautaustoimiston kautta. Lähinnä surevat isäntänsä Mr. John Lobe ja Mrs. Martha Leppänen. Yllämainitut hautaukset toimitti past. Saarisuu.

JOULUKONSERTIN antoi kuoro Mr. Jack Antilan johdolla. Kuoro esitti mm. Handelin, F. Dahlin, H. Kantolan, P. Attilan, ja A. H. Saarisuun sävellyksiä. Sooloja lauloivat Mrs. Elsa Palomäki, esittäin Otto Kotilaisen ja Sulho Rannan joululauluja. Toisia sooloja esittivät Mrs. M. Saarisuu ja Mrs. S. Saarelma.

JOULUJUMALANPALVELUSTA oli tullut kuulemaan joukko uskollisia kuulijoita, vaikka ilma oli tuulinen ja kylmä. Kylmän talven taudit pitävät kaupunkilaisiakin lujilla. Soolon lauloi maist. Eino Railimo. -A.H.S-suu

Kuvia matkan varrelta

Kesäjuhla ja Vappujuhlat ennen aikaan alkoivat juhlakulkueella. Kulkue lähti liikkeelle Upper Commonilta, kulki pitkin Main katua asemalle ja sieltä takaisin ja sitten Saiman Poistoon. Soittokunnat ja voimisteluseurat antoivat väriä kulkueelle. Kesäjuhlan kulkueissa oli usein soittokuntia ja voimisteluseuroja eri pakikakunnilta.

Saiman näyttämön ensimmäinen esirippu, Kalevalan aiheinen, jossa Kalevalan runon laulajat istuvat käsi kädessä. Oikealla nainen soittaa kannelta. Esiripun maalasi taiteilija Bruno Manne. Se tuhoutui suressa tulipalossa tammikuussa v. 1917.

Lämmitettävät sukat

Saksassa on orlonista ryhdytty valmistamaan miesten sukkia, joihin on kiinnitetty sähköpatteri ja lämpölevy. Sukat pysyvät lämpiminä ja siten lämmittävät käyttäjän jalat. Soveltuvat uutisten mukaan metsästäjille, talvella urheilukilpailuissa käyville, arkkitehdeille, jotka joutuvat kylmässä seisoskelemaan työmailla sekä kaikille kylmäjalkaisille.

TILATKAA RAIVAAJA!

Arvokkaita keskiajan puuveistoksia yhä Kalannissa

Kalannin seurakunnan omistuksessa on säilynyt joukko katolisen keskiajan lopulta olevia puuveistoksia, jotka tosin ovat osittain melko heikossa kunnossa. Parhaimpiin säilyneisiin veistoksiin kuuluu kaksi pyhää Laurentiusta esittävää keskikokoista veistosta, jotka kaiken lisäksi ovat tyypiltään suhteellisen harvinaisia Suomessa.

Molemmat veistokset ovat kaiken todennäköisyyden mukaan kotimaista työtä ja peräisin aivan 1500-luvun alusta. Toinen on tehty tammesta, toinen taas koivusta. Tyypilliseen tapaan on pyhän Laurentiuksen käteen laitettu kirja, joka lepää kauniisti pyhimyksen kylkeä vasten. Sen sijaan muut Laurentiuksen tunnusmerkit puuttuvat veistoksista.

Veistoksille on edelleen ominaista pitkänomainen viittamainen puku, jota yleensä sanotaan diakoninpuvuksi. Laskoksia on pyritty tekemään, mutta niiden teko on ollut tuntemattomalle mestarille hieman liian vaativaa, sillä ne ovat jääneet liian suuriksi ja kömpelöiksi.

Pyhää Laurentiusta esittävistä veistoksista on ainakin toinen ollut aikoinaan maalattu, sillä maalauksesta on säilynyt jonkin verran värijätteitä. Toisen osalta ei voida sanoa enää mitään. Koivusta tehty veistos on kooltaan 39 tuumaa korkuinen, tamminen sen sijaan vain noin 25 tuumaa. Molemmat veistokset olisivat vähäisen entistämisen tarpeessa, mutta mitään suuria vaurioita ne eivät ole kärsineet lähes puolen vuosituhannen aikana. -Mikko Ossa

Dubcek yhä suosiossa

Viimeinen Tshekkoslovakiassa suoritettu mielipidetutkimus osoittaa, että puoluejohtaja Alexander Dubcek on suosituin kansalainen valtakunnassa. Toisella tilalla on presidentti Svoboda ja kolmannella puhemies Smrkovsky. Näiden johtajien suosio on muuttumaton huolimatta siitä kovasta sopimuksesta, johon heidät Moskovassa pakotettiin.

Ilmoittakaa juhlanne Raivaajassa!

Onko vanhus erilainen?

-Helvi Vuorikoski

Me kaikki tiedämme, että ihmiskunta vanhenee ja että keskimääräinen elinikä kasvaa jatkuvasti. Tilastotieteilijät ovat ennustaneet että jo v. 1917 olisi 25% Suomen väestöstä yli 65-vuotiaita. Mitä tämä sitten merkitsee?

Se merkitsee taloudellisestikin erittäin paljon, puhumattakaan muusta. Yhteiskunta tai työnantajat tai me kaikki veronmaksajat joudumme suorittamaan yhä suurempia määriä eläkkeitten tai sairauskulujen kustantamiseksi, koska yhteiskunta on nimenomaan lailla säätänyt, että 65-67 vuotias on vanha ja kykenemätön ansiotyöhön tai tuottavaan työhön. Mutta onko asia näin? Onko tällä ikämäärällä mitään merkitystä ihmisen suorituskyvylle? Tullaanko äkkiä 65 vuotta täytettyä vanhoiksi? Ollaanko siihen saakka vireitä, aktiivisesti elämään ja moniin ratkaisuihin osallistuvia kansalaisia? Loppuuko ihmisen vireys aivan äkkiä johonkin ikäkauteen tultaessa?

Tällaiseen ikärajan vetäminen tuntuu melko väkivaltaiselta, jopa mielivaltaiselta tai luonnonvastaiselta; olemmehan nähneet toisaalta 40-vuotiaita, jotka ovat vanhan näköisiä ja vanhan tapaisia ja toisaalta lähes 100-vuotiaita, jotka vielä työskentelevät päivittäin, jopa opiskelevat. Hiljattain luin Pulssi-lehdestä eräästä 98-vuotiaasta puusepästä; hän meni joka päivä puusepänverstaaseen ja valmisti siellä huonekaluja. Kronologinen ikä ei siis tunnu olevan suorassa riippuvuussuhteessa biologisen iän kanssa. Tosiasia joka tapauksessa on, että me vanhenemme koko ikämme kehdosta hautaan. Vanheneminen on elämistä. Elimistömme eri osatkin vanhenevat eri tahdissa; käyttämättömät osat vanhenevat ensin. Miksi ihmiset sitten vanhenesivat kaikki yhtäaikaisesti?

Jos nyt kuitenkin ajattelisimme sitä puolta, mitä yleisesti vanhenemisella käsitetään, olisi sen tarkkailu aloitettava suunnilleen 40. vuoden paikkeilla. Jotkut tutkijat väittävät todenneensa, että jo 16-vuotiailla alkaa ilmetä kalkkeutumisoireita, jos ei liikuta ja harjoiteta verenkiertoelimistöä. 40-vuotiaina elimistömme vanhenemiseen liittyvät muutokset alkavat olla ilmeisiä, joskaan ne eivät suinkaan ole kirjaimellisesti keskenään samanlaisia tai samanaikaisia. 40-vuotiaina, ja sen jälkeen, sisäeritерauhasissa tapahtuu melko mullistavia muutoksia, jotka sitten säätelevät muita elintoimintoja. Nämä muuttavat määrätyssä mielessä ihmisen kokonaiskuvaa. Useimmiten ei kuitenkaan tapahdu mitään sellaista, mikä muuttaisi sanottavasti asianomaisen työkykyä ainakaan negatiivisessa mielessä, usein sen sijaan päinvastoin. Monesti 40 vuotta täyttänyt on parempi työntekijä kuin nuoremmat, vaikka yleinen käsitys työnantajien keskuudessa on ilmeisesti kauan ollut päinvastainen. Ehkä nopeus on vähentynyt aavistuksen verran, mutta kokemus, määrätietoisuus ja vastuuntunne ovat korvanneet ja ylittäneetkin nopeuden antaman hyödyn. Tosi on myös se, että sairastumisalttius kasvaa iän karttuessa ja sairaudet paranevat hitaammin kuin aivan nuorilla. Mutta useimmitenhan vanhana hoidetaan jo terveyttä ja osataan sairauden ennaltaehkäisyn taito. Ennaltaehkäisyhän on parasta hoitoa. Tätä olisi ainakin syytä opettaa kaikille ja kaikissa sopivissa paikoissa. Tätä haluaisin täälläkin korostaa. Siis viimeistään 40-vuotiaina olisi aika aloittaa sopeutuminen ja kuntoutuminen vanhuuden vuosia varten, sekä henkisesti että fyysisesti. Koska on todettu, että älylliset suoritukset ovat laajimmillaan myöhemmällä aikuiskaudella, miksi ei käytettäisi tätä älyä kaikella teholla myös kuntoutuksen suunnitteluun? Miksi ei opetettaisi ihmistä kuntouttamaan itseään ja treenaamaan eri puolia itsessään? Harjoittamaton osahan surkastuu ja vanhenee nopeammin. Ei riitä että ajatellaan vanhuutta vasta sitten, kun yhteiskunta kylmästi sysää meidät pois ammatti- ja työelämästä tahdoimmepa sitä tai emme tai kun ollaan jo niin vanhoja, ettei enää pystytäkään kuntouttamaan itseään.

Onko vanhus sitten erilainen? Kuka on vanhus? Onko toinen ihminen yleensä erilainen kuin toinen? Nykyisen massa-ajattelun aikakaudella ollaan ilmeisen taipuvaisia jakamaan kaikki karsinoihin, joissa ihmisten kuvitellaan olevan samanlaisia. Esimerkiksi koulunuudistajat kuvittelevat, että kaikki ovat syntyessään samoin eväin varustettuja, yhtä kauniita, yhtä lahjakkaita. Väitetään että paha ympäristö sitten vain muovaa toiset huonommiksi kuin toiset. Mutta miksi toiset sitten tässä samassa ympäristössä kehittyvät paremmiksi kuin toiset? Vai kehittyykö kukaan paremmaksi kuin toinen? Muuan massaryhmä tässä samassa ajattelussa ovat vanhukset, eläkeläiset. Mielestäni sana "eläkeläiset" on massoittava ja depersonalisoiva. Miksi ihmiseltä, 65 vuotta täyttäneeltä, viedään tällä nimityksellä suorastaan yksilöllisyys ja minuus? Eikö olisi jo psyykkisen hoidon kannalta parempi käyttää asianomaisen entistä ammattinimitystä, vaikkakin muodossa "eläkkeellä oleva". Antaisihan se jonkinlaista mielekkyyttä ja kenties ansaitun levon tuntua eläkkeellä olemiseenkin. Monesti olen kuunnellut juuri kirkossa, että tähän eläkeläinennimitykseen syyllistytään hyvin paljon.

Nimenomaan psykososiaalisella kentällä vanhusten probleemit tuntuvat olevan vaikeimpia. Pienetkin parannukset olisi otettava huomioon, varsinkin kun eivät maksa mitään. Psykososiaalisen puolen klikkaaminen saattaa aiheuttaa fyysiselläkin puolella vaikeutumista, esimerkiksi sairauksissa ennenaikaista surkastumista, jopa varsinaista sairastumistakin, varsinkin psyykkisiä sairauksia.

Jos nyt palaisin vielä otsikkokysymykseen, tuntuu siltä, ettei vanhus sittenkään itse ole niin kovin paljon "erilainen". Ympäristö ja olosuhteet taitavatkin vain olla erilaiset. Ympäristön asenne on muuttunut. 65 vuotta täyttänyt on kuin suljettu eri elämään, vaikkei hän ole omasta mielestään erilainen ihminen kuin ennenkään. Kun näin on, kasvaa pelko vanhenemista ja eläkeikään joutumista kohtaan jo usein melko varhain. Erilaiset pelkotilat ovatkin vanhusten sairauksissa psyykkisellä puolella erittäin huomattavia. Jos asenteita ja ympäristön suhtautumistapaa voitaisiin jollakin tavalla muuttaa, saattaisi tilanne helpottua. Jospa voitaisiin päästä pois edellä kuvatusta massoittavasta ja karsinoivasta ajatuksesta, että vanhus on erilainen! Erilaisuushan on ilmeisesti sama kuin erilaisuus rotujen välillä, erilaisuus sukupuolten välillä.

Ympäristössä tapahtuu kyllä 65-vuotiaalla melko mullistavia muutoksia: lapset ovat lähteneet kotoa jo aikaisemmin, aviopuoliso ehkä kuolee tai sairastuu, ystävät ovat joko kuolleet tai joutuneet siirtymään muualle tai jääneet vielä työpaikoilleen asianomaisen jouduttua eläkkeelle, mikä sinänsä on yleisesti erittäin raskaasti koettu muutos. Jotkut ovat joutuneet muuttamaan pois virka- tai työsuhdeasunnoistaan. Sitten on monta muutakin yksilöstä johtuvaa muutosta. Monesta eläkkeelle siirtyvästä saakin sen kuvan kuin kaikki loppuisi siihen hetkeen. Mutta tähän on ilmeisesti syynä juuri ympäristön asenne. Iäkkäällä ihmisellä on myös monia käytännön vaikeuksia, joita yhteiskunnan taholta pyritään korjaamaan, mutta usein ratkaisut tuntuvat massaratkaisuilta. Vanhusten tavallisimpia ongelmiahan ovat asumiseen liittyvät ongelmat; on vaikea saada kohtuullisen hintaisia asuntoja ja laitoshoito tuntuu kauhistuttavalta, eikä suinkaan ole itsestään huolehtivalla ihmisellä mikään tarpeellinenkaan ratkaisu. Se on sitä paitsi varmasti paljon kalliimpi ratkaisu kuin avohoito tai päivä-sairaalahoito. Taloudelliset ongelmat ovat monesti melkoiset ja liittyvät usein juuri asunto- ja ruokakysymyksiin. Ravintokysymys on sinänsä joskus, varsinkin yksinäisistä vanhuksista puheen ollen, vaikea. Ei tulla kiinnittäneeksi tarpeeksi huomiota ravinnon sopivuuteen ja vaihtelevuuteen. Syödään yksipuolista ruokaa, usein vain kahvia ja pullaa, ja sairastutaan anemiaan tai muihin puutostauteihin ja saadaan aivan tarpeettomasti vatsavaivoja. Kotiavun saaminen tuntuu olevan hyvin vaikeaa, koti tulee vähitellen ikäväksi ja epäsiistiksi, jollei itse jaksa tehdä siivoustyötä. Kotiavustajiahan koulutetaan nykyään, mutta koulutusta olisi syytä kiirehtiä. Vanhusten sairauksien hoitokin tulee varmasti usein laiminlyödyksi, koska hoidon järjestäminen kotioloissa tuottaa vaikeuksia eikä sairaaloihin aina tunnu mahtuvan. Kontaktien saanti toisiin ihmisiin on monesti vaivalloista ja yksinäisyys vaivaa. Ei ole taloudellisia eikä muitakaan mahdollisuuksia kulttuuri ja seurustelutilaisuuksiin. Askartelun ja muun kevyen työn puute tuntuu joillakin olevan ongelmana: haluttaisiin tehdä jotain mutta ei ole mahdollisuuksia, eikä oikein ohjausta sellaisessa mitä kykenisi tekemään. Liikunnan ja ulkoilun puute on monesti silmiinpistävä.

Kaikki nämä ja monia muita yksilöstä riippuvia puutteita kytkeytyy useimmiten mitä monimutkaisemmin toisiinsa ja aiheuttaa vanhukselle niin ylipääsemättömän esteen kaikkeen toimintaan, että sekin vähä mitä pystyisi, jää tekemättä. Vanhus käpertyy monesti pelokkaana vuoteeseensa odottamaan ja surkastumaan, vaikka juuri tästä sekä fyysisestä että psykkisestä vuodelevosta olisi syytä pyrkiä pois. Vanhuksilla on sitä paitsi melko runsaasti varsinaisia sairauksia, jotka ehkä keston ja vaikeudenkin puolesta poikkeavat nuorempien sairauksista. Tri Elli Leikolan geriatrisen poliklinikan aineistosta tekemän tilaston mukaan verenkiertoelimistön sairaudet ovat ylivoimaisena enemmistönä yli 65-vuotiailla. Seuraavan tilan ottavat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, erilaiset degeneratiiviset luuston, nivelten ja nikamien sairaudet, sen jälkeen ruuansulatuksen, aineenvaihdunnan ja umpierityksen häiriöt, virtsateitten ja munuaisten sairaudet jne. (Vastaavat tilastot työikäisten osalta eivät kuitenkaan kovin paljon poikkea muuta kuin ensimmäisten suurten ryhmien kohdalta: työikäisillä erilaiset hengitysteitten akuutit infektiot, varsinaiset tapaturmat ja työtapaturmat ovat suurimpana poissaolojen syynä.) Vanhuksia joilla ei ole todettu minkäänlaisia sairauksia oli tästä aineistosta todettu ainoastaan kymmenen, tutkittuja oli yli 500. Kuitenkin ovat juuri psykosiaalisen kentän probleemit varmasti ne, joihin olisi ensi sijassa voitava vaikuttaa, jotta vanhuus ei näyttäisi eikä olisi mikään pelättävä ja vaikea asia, vaan jokaisen elämään selviönä ja positiivisena liittyvä osa. Tässä olisi vanhusten kuntoutuksen ja sairauksien ennaltaehkäisyn kenttä.

Kaikki nämä kysymykset ovat sekä tämän teemamme että oman kuntoutustutkimukseni esiintuomia. Esitänkin nyt teille lopulta saman kysymyksen, mikä otsikossa jo oli: onko vanhus erilainen? Ja vielä tämän: voimmeko tehdä jotain kuntoutuaksemme ja kuntouttaaksemme muita vireään ja sisältörikkaaseen vanhuuteen?

SAUNAN UUNEJA
SÄHKÖLLÄ, PUILLA tai KAASULLA
Kirjoittakaa ja pyytäkää esittelyvihkosia
LEO NIPPA & SON
Bruce Crossing, Mich.

Edw. C. HALVORSEN, Inc.
HAUTAUSTOIMISTO
Perustettu 1849
Kappeli vapaasti käytettävissänne. 24 tunnin palvelus
Täydelliset ilmastointi laitteet
5310-12 8th Ave., Brooklyn, N. Y
Puh. GEdney 5-2276 ja 5-2277

Ketcham Motors, Inc.
FISHKILL, NEW YORK
CHRYSLER PLYMOUTH VALIANT
Phones: 896-6222 AX 7-8422

FINNISH STEAM BATH
1939 Madison Ave., New York, N. Y.
Puhelin LE 4-9686
Avoinna naisille tiistaina ja torstaina kello 11 ap. — kello 11 illalla.
Miehille maant., keskiv., perj. ja lauant. klo 11 ap. — klo 11 illalla

Allen Funeral Home
AMBULANSSIPALVELU
Palvelu on tunnuslauseemme.
NEWFIELD, N. Y. — SPENCER, N. Y.
Newfield LN 4-3511 - Spencer 589-4900

NATHAN J. HOOSE & SON
AGWAY AGENCY
Your Home and Garden Center
Route 52, Fishkill, N.Y. 12524
Puh. 897-5620

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N. Y. Tel. 896-6166

SÄÄSTÄ AIKAA JA RAHAA!
Toimita kaikki pankkiasiasi yhdellä kertaa samassa pankissa
Monipuoliseen palvelukseemme kuuluu mm.
SHEKKITILI — KIINNELAINAT
SÄÄSTÖTILI — TALLELOKEROT
LOMAKLUBI — MATKASHEKIT
JOULUKLUBI — PANKKISHEKKI
LIIKELAINAT — ULKOMAAN SHEKIT
PERSOONALAINAT — PERITTÄVÄT
VÄHITTÄISMAKSULAINAT — U.S. SÄÄSTÖBONDIT
4% korko talletustilillä
THE FISHKILL NATIONAL BANK
Beacon, New York
member F.D.I.C.
Cold Springs, Fishkill, Beacon, Hopewell Junction, Brinckeroff

TILATKAA
JUURI SAAPUNUT
52
SIIRTOKANSAN KALENTERI 1969
Toimittanut Edward I. Riippa
Kustantanut Minnesotan Suomalais-Historiallinen Seura
SISÄLTÄÄ:
- Almanakkaosasto nimipäivineen, auringonnousuineen ja laskuineen, kuuvaiheineen, juhlapäivineen sekä muita asiatietoja.
- Amerikansuomalaisten toimintaa ja historiaa käsitteleviä artikkeleita.
- Henkilökohtaiset historiat Amerikan suomalaisten uranuurtajista mm. kultapäreistä ja [illegible] maille muuttaneista.
HINTA $1.50
(plus 3% m.v. massal.)
TILATKAA Siirtokansan Kalenteri
RAIVAAJAN KIRJAKAUPASTA
48 WALLACE AVENUE — FITCHBURG, MASS.

PRescott 4-8061
Dr. H. H. Schneider
OPTOMETRIST
19 CENTER STREET.
Danielson, Conn.

Wells Mobil Service
GASOLIINIA - ÖLJYÄ
Ulko- ja sisukumeja
Pattereita
Puh. Prescott 4-8258
129 MAIN ST.
DANIELSON, CONN.

Chrysler - Plymouth - Valiant
myynti ja palvelu
KUORMA- ja HENKILÖAUTOJA
PAUL W. ROPER & SONS
Puh. LO 4-2716
Ward Ave. Moosup, Conn.

LEEMAN'S SUPER MARKET
"A UNIVERSAL STORE"
PUHELIN PRESCOTT 4-2621 BROOKLYN, CONN.
TUOTETTUJA HERKKUJA
Täydellinen varasto LIHAA - SEKATAVARAA - JÄÄDYTETTYJÄ RUOKIA - HEDELMIÄ - VIHANNEKSIA

KUN OLETTE HENKISESTI masentunut -- käykää
WHITE TOWER PACKAGE STORE
11 Academy St., Danielson, Conn.
Puh. Prescott 4-9323

Danielson Oil Co.
ATLANTIC
POLTTOÖLJYÄ
RECAPPING -
Danielson, Conn

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Tel. Prescott 4-3284
Central Village Tel. Logan LO 4-2147

R. A. TILLINGHAST - Puutavaraa
RAUTATAVARAA
MAALIA
MUURARIEN TARVIKKEITA
North Main St. Puh. PR 4-8588 Danielson, Conn.
Auki perjantaisin kello 8.

Etelän kirjeenvaihtajiltamme

Lantana, Fla.

JUHLAIN AIKAINEN ohjelmatilaisuus oli Turisti klubilla 22 p. Wäinö Heinonen toimi ohjelman kuuluttajana. Klubin orkesteri soitteli kauniita jouluajan säveliä Frank Lampin johdolla, Suoma Wäre lauloi sooloja, Viola Suisto säesti pianolla, lausuntaa esitti Martti Laakso, huumoripuolesta huolehti Kalle Viisanen vihdelauluillaan, viulusooloja esitti Wesley Ketonen vaimonsa Miriamin säestäessä pianolla, saxofoonisooloja Keijo Saarniolta, ja piano musiikkia Walter Vilskalta.

Vierailevia turisteja oli iso joukko. Aina Suomesta saakka on joka tilaisuudessa vieraita, useimmat heistä ovat täällä sukulaisten luona.

TULEVIA TOIMIA: lauantaiillan tanssit alkaa 4 p. tammikuuta. Olemme saaneet Detroitista tunnetun harmonikkamestarin Bill Laakson soittamaan. Uusia suomalaisia filmejä on varastossa: Pikku Ilona ja hänen karitsansa, Komisario Palmun erehdys, ja Pojat. Ajasta ilmoitetaan myöhemmin.

ONNI JA HANNA HACK lahjoittivat kauniin kansallispuvun klubin vaatevarastoon. Kaunis kiitos heille. Tällaisia pukuja voidaan käyttää eri juhlissa ja näytelmissä.

HUVITOIMIKUNTA oli järjestänyt kaunissisältöisen joulujuhlan aatto iltana. Juhla vietettiin pienessä salissa. Ohjelman kuuluttajana toimi Wäinö Heinonen. Tällä kerralla joulupukki ei ehtinyt tulla sisälle, vaan oli rauhallisena klubin katolla kelkkoineen ja poroineen. Joulukuusi kirkkain valoin toi jouluiloa ja tunnelmaa. Monia juhlanaikaisia lauluja lauletiin yhdessä. Yksin laulua oli Karin Oksanen, Heinolan seminaarin lehtori Aili Virkkunen lausui tervehdyksen Suomesta. Hän vierailee Saimi ja Oscar Suvasen luona Lake Worthissa, Aino Kaksonen, Martta Nurmi, Emil Markkanen, Joe Salo ja Anna Liisa lausui klubin tervehdykset ja onnittelut alkavalle vuodelle. Lausuntaa esitti Aune Aunio, Wm. Kultilta oli viihdelaulua, lausuntaa Eino haavisto, Wesley ja Miriam Ketonen eistti laulua ja soittoa yhdessä. Annikki Kola lauloi, lausuntaa eisti Alma Vihonen. Illan pianisteinä olivat Viola Suisto ja Miriam Ketonen.

Heinonen lausui kiitokset kaikille ohjelmahenkilöille ja toivotti hyvää joulua sekä onnen ja terveyden täyteistä uutta vuotta. Sitten mentiin nauttimaan Klubin tarjoamasta riisipuurosta. -Saima Berg

New Port Richey, Florida

UUDEN VUODEN JUHLAA vietettiin 28 p. iltana. Ajatus oli, että näin tehden jokainen voi ottaa uuden vuoden vastaan itse valitsemallaan tavalla. Amelia Forsstrom oli ohjelman hommaaja ja kuuluttaja. Aluksi laulettiin "Arvon mekin j.n.e.," Ellen Koviston säestäissä, Kaarlo Kallio tervehti yleisön, kertomuksen luki Ida Johnson, soittoa Irja ja Henry Akersten, runon lausui Lempi Kauppi, viulusoittoa Ilmari Aro, Selma Mäkelä jutteli kaskuja, kupletteja lauloi Hellen Mattila, Ellen Erickson lausui runon, laulua Nora Kramer ja Laimi Pelto, heitä säesti Harvard Loucks, kaikki yhdessä lauloivat myös.

Esitykset olivat enimmäksen humorityylisiä, pitäen yleisön virkeällä tuulella. Kahvitarjoilun ja tanssin aikana kaksi "tietäjää" ennusteli tapahtumia eteen päin ja kiirettä heillä siinä hommassa riitti.

VIERAITA: Mr. ja Mrs. Roads, Miriam ja Norma, Conneaut, Ohio, Mr. Charles B. Johnson, Franklin Park, Ill., Bill Akersten, Ann Arbor, Mich., Aino Kesanto, Helsinki, Suomi, Voitto Teikari ja Kultu, Toronto, Canada.

Iltama oli vuoden viimeinen ja onnistunut kaikin puolin jäimme toivomaan että uusi vuosi tolsi kaikille jotain hyvää mukanaan.

SAIRAALASSA on Fannie Berkiö, hänelle on tehty leikkaus. Toivomme pikaista parantumista. -Tyyne

FLORIDAN NÄKÖPIIRISTÄ

KOHTALOKAS RYSÄHDYS sattui Floridan länsirannikolla Tarpon Springsin lähistöllä jouluk. 17 päivän iltapuolella. Anclote joen yli johtavan maantiesillan 120 jalkaa pitkä osa luhistui ja useita autoja syöksyi jokeen. Monet autot myöskin ajautuivat toistensa perään ja Mrs. Jane Stinson, Tarpon Springsistä sai surmansa. Viisi henkeä joutui sairaalaan, kolme heistä new port richeyläisiä. Yksi autoista oli törmännyt sillan kaiteeseen ja se aiheutti sillan luhistumisen.

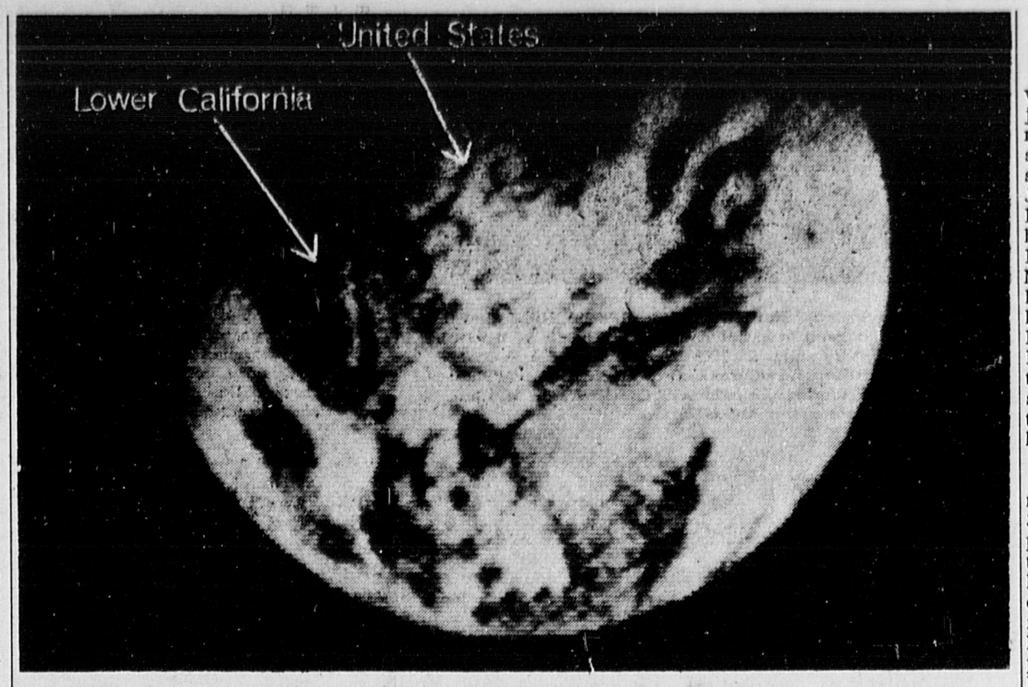
APARTMENTTITALOKOM - PLEKSI ja marina tullaan rakentamaan Lake Worth-järven rantaan West Palm Beachillä, jonka kustannusarvio on 20 miljoonaa dollaria. Kaupunki on vuokrannut alueen 99 vuoden ajaksi ja tulee saamaan alueesta vuokraa $52,000 vuodessa. Rakennus tulee käsittämään m.m. kolme kolmetoista kerroksista tornia.

LIIKENNEKUOLEMA NO. 111 Palm Beach kauntissa tämän vuoden aikana sattui jouluk. 15 p:nä tiellä #441 lyhyt matka Broward kauntin rajasta pohjoiseen. Oscar Lee Rainesin vuoden 1963 Chevrolet ajaen etelään päin meni pois tieltä sellaisella vauhdilla, että auto pyöri ympäri kuusi kertaa ja vauhdin hurma päättyi kanssamatkustajan Louis Antonio Fernandezin kuolemaa. Se oli kai New Mexicon valtiossa, jossa näin kerran taulun tien varrella, jossa luki "drive slow, heaven can wait."

EDWARD A. MÄNTY kuoli Lake Worthissa jouluk. 15 p:nä 79 vuotiaana. Syntynyt hän oli Kangasniemellä ja muuttanut Floridaan Massan Quincystä monia vuosia sitten. Lähimmät omaiset ovat hänen poikansa Allan Lake Worthissa ja kaksi tytärtä, Thelma Sebastine ja Helvi Johnson, molempien asuinpaikka Quincy, Mass., myöskin kolme lastenlasta ja kaksi neljännen polven jälkeläistä.

ANDREW J. KOMULA kuoli Lantanassa 80 vuotiaana jouluk. 16 p:nä. Syntynyt hän oli Sotkamossa ja muuttanut Floridaan New Yorkista useita vuosia sitten. Lähimmät omaiset ovat hänen vaimonsa Aino ja poika Allan, Ovid, N. Y., yksi sisko Suomessa ja kaksi lastenlasta. (Arvo Paananen toimitti taaskin nämä kaksi viimeiselle matkalleen.)

FLORIDAN "TALVIURHEILUISTA": Noin 800 koiraa alkoivat harjoittelunsa West Palm Beachillä jouluk. 16 p:nä niin, että kun koirien 38 sesonki siellä alkaa tammik. 3 p:nä ovat luukut avoinna ottamaan vastaan meidän ja turistien rahoja rajattomasti. Koirien harjoitusjuoksuihin on sisäänpääsy vapaa esim. jouluk. 26, 27 ja 30 päivinä, lapsillekin, joita ei lasketa sisään varsinaisiin koirakilpailuihin. Jai Alai-pelit

Apollo 8 astronauttien televisiokuva, jonka he lähettivät avaruudesta.

OVAT olleet käynnissä jo useita viikkoja ja yleisöä on ollut ennätysmääriin.

LAKE WORTH TOWERS asuntotalo, sijaitseva Lucerne avenuen ja pohjoisen toisen avenuen, sekä B ja C katujen välisellä katuneliöllä, oli vedonnut oikeuslaitokseen saadakseen vapautuksen kaupungin ja kauntin veroista. Verovapautusta ei oikeuslaitos myöntänyt. Talo, Lake Worthin suurin, on vanhojen ihmisten asuntotalo, sillä siihen hyväksyttävien on oltava 62 vuotta täyttäneitä ja yksinäisen henkilön vuositulot eivät saa olla $4,000 ja perheiden $4,500 suuremmat. Kuukausimaksut eivät ole erikoisen halvat, vaihdellen $68.00 - $119.00. Talossa on asuntoja 11 kerroksessa, yhteensä 195. Kysymyksessä oli kaupungin veroja $21,514.55 ja kauntin veroja $31,034.06.

NUMEROT 113 ja 114 Palm Beach kauntin tämän vuoden liikennekuolemissa registeerattiin joulunaluspäivinä. 71 vuotias F. A. Taelman jäi auton alle Lake Worthissa ja 44 vuotias Richard Johnson kuoli autojen yhteentörmäyksessä Jupiterissa.

HEINÄKUUSSA VUONNA 1967 kuoli Lake Worthissa asunut 20 vuotias Mrs. Jenna Harton Anderson auto-onnettomuudessa. Nyt jouluk. 20 päivänä tuomittiin kuoleman aiheuttanut ajuri John A. Pitts vuodeksi vankilaan. Surmaantuneen mies, Vietnam sodan haavoittunut veteraani Ronald Anderson, kiirehti oikeuspaikalle pyytääkseen lievennystä tuomitulle, mutta hän kerkisi paikalle liian myöhään. Tuomari ei voinut asiaa muuttaa, koska tuomio oli jo julistettu, mutta neuvoi syytetyn lakimiestä tekemään anomuksen tuomion lieventämiseksi ja lupasi ottaa anomuksen huomioon. Ronald Anderson sanoi nähneensä kylliksi kurjuutta Vietnamissa ja halusi tuomitulle ehdonalaista, että hän voisi huolehtia perheestään.

TAPANINAJOON KAI tarvittiin niitä kahta Greyhound bussia, jotka katosivat asemiltaan toinen Miamisa ja toinen Titusvillessä Tapaninpäivänä, jouluk. 26. Miamista kadonnut bussi tavattiin Lantanassa, ajurina 20 vuotias kuuromykkä poika, joka vangittiin varkaudesta, liiallisesta vauhdista ja ajokorttittomuudesta syytettynä. Titusvillestä kadonnut bussi on yhä tietämättömissä ja oli siinä 100 gallonaa polttoainetta, joten se on ajanut Tapania jo pitkästi.

HILDA SOFIA WIITANEN kuoli Lake Worthissa jouluk. 26 p:nä 77 vuotiaana. Syntynyt hän oli Merikarvialla ja muuttanut Floridaan viitisen vuotta sitten, entinen asuinpaikka Chaplin, Conn. Lähimmät omaiset ovat hänen miehensä Emil ja poika Henry, Vernon, Conn., myöskin yksi pojanpoika. Arvo Paananen huolti viimeisen palveluksen.

SAVUKEVEROPALAUTUSTA viime lokakuun ajalta saivat m.m. Lake Worth $21,169. ja Lantana $11,724. Floridan valtion tulot savukeverona lokakuussa olivat $8,990,237, lähes puolta enemmän kuin vuoden 1967 lokakuussa. Ihmekös tuo suuren tupakkaverokorotuksen jälkeen. Kuuluuko uuden vuoden lupauksiinne tupakkalakko?

UUSI VUOSI ON siis jo tätä luettaessa alkanut. Kuinkahan monen meistä jo pelakuu kasvaa nokan päällä kun vuoden 1969 loppuun päästään. Kuitenkin: Happy New Year!

VIIKON VITSI - Perhehistoriassa henkivakuutushakemuksessa ei haluttu merkitä, että miehen isä oli hirtetty. Kekseliäs vakuutusasiamies pelasti tilanteen. Hakemukseen merkittiin: Putosi puusta, kuoli silmänräpäyksessä. -Setä

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

KUUSAMOLAISET VASTUSTAVAT KOSKIENSA VALJASTAMISTA

Useita vuosia Kuusamon koskien valjastamista tutkinut koskikomitea on saanut mietintönsä valmiiksi. Kolmiosaisessa mietinnössä on mukana komitean oman mielipiteen lisäksi myös Imatran Voiman ja Pohjolan Voiman kannanotot. Kolmesta lausunnosta kaksi puoltaa Kuusamon koskien kahlitsemista, mutta Imatran Voima ilmoittaa, ettei se ole kiinnostunut koskien valjastamisesta.

Ennen kuin mietintöä on vielä lopullisesti julkaistukaan, se on saanut osakseen voimakasta arvostelua. Oulun yliopiston taholta on asetettu tutkimuksen tasapuolisuus kyseenalaiseksi ja esitetty närkästystä sen johdosta, ettei yliopiston tutkijavoimaa ole käytetty tutkimusta tehtäessä lainkaan hyväksi.

Kuusamon asukkaat ovat epätietoisia ja hermostuneita. He pelkäävät luonnon nähtävyyksiensä menettämistä ja kehittymässä olevan turismin kuolemista. Koillismaalla on nousemassa todellinen kansanliike Kuusamon koskemattoman luonnon puolesta. Seutua kiertää adressi, johon tähän mennessä noin 10,000 henkilöä on kirjoittanut nimensä. Adressissa sanotaan, että koskien valjastamishanke tuskin on kansantaloudellisesti kannattavaa, koska suunnitelmassa mm. esitetään Neuvostoliiton puolelle kulkevan Kitkajoen vesimäärän keinotekoista vähentämistä. Seurauksena olisi korvaustenmaksu menetetystä koskivoimasta Neuvostoliitolle.

SUOMENLAHDELLA LIIKKUVILLE ALUKSILLE KAISTAJAKO

Laivojen törmäysten välttämiseksi suosittaa kansainvälinen meriturvallisuusjärjestö Imco Suomenlahdella ja Itämerellä käytettäväksi kaistajakoa. Suosituksen mukaan tällä vesialueella liikennöivät laivat käyttävät eri reittejä meno- ja paluupurjehduksellaan.

Suomenlahden reittijakosuunnitelmalla, jossa kaista määritetään ainoastaan muutamissa kriittisissä paikoissa, halutaan merenkuluntarkastaja Axel Aspelinin mukaan varautua hyvissä ajoin suurten säiliölaivojeilmaantumiseen Itämerelle ja Suomenlahdelle.

OUTOKUMMUN KILPAAN 27,000 MALMINÄYTETTÄ

Yli 27,000 kivi- ja malminäytettä saatiin tutkittavaksi Outokumpu Oy:lle malminetsintäkilpailussa tänä vuonna. Kilpailuja järjestettiin Kuopion, Mikkelin ja Kymen läänissä sekä Sodankylän ja Posion kunnassa. Monet näytteistä antoivat malminetsijöille tärkeitä tutkimuksia edeltäviä tietoja.

Aktiivista kansannäytetoimintaa malminetsinnässä on toteutettu jo yli 200 vuotta. Tänä vuonna saapuneiden näytteiden määrä on uusi ennätys alallaan. Kuluvan vuoden kilpailuista saa 63 näytteenlähettäjää palkinnon. Palkintosumma on yhteensä lähes 23,000 markkaa.

Jersey City, N. J.

JOULUN alusviikot on oikein varkaitten ja ryöstäjen viikkoja. Kaksi aseilla varustettua miestä ottivat ison paperipussin mieheltä joka tuli ulos Hudson County National Bankista Journal Squarella. Varkaat luulivat että paperipussi sisälsi rahaa, kun se oli raskas he luulivat että se oli kovaa rahaa. Mies oli ostanut 10 lb. suolaa katukäytävää varten kotonaan, kun oli kylmä hän meni pankin läpi toiselle kadulle. Ulos tullessaan tuli kaksi miestä vastaan, toisella oli pyssy ja toisella pitkä puukko, miehet vaativat paperipussia jonka mies heti luovutti.

Mies palasi pankkiin ja sanoi että hän maksoi suolasta 37¢ mutta kyllä hän säikähti paljon enemmän kun 37¢ edestä. Hän levähti pankissa jonkun aikaa ja meni ja osti uudestaan 10 lb. suolaa. Mutta nyt hän ei kävellyt kotiin pankin läpi vaan katukulman ympäri. Pankissa riitti naurua koko päiväksi. -M.N.

Suunniteltu reittijako ei muuta tavanomaisten lastialusten kulkusuunnitelmia eikä puutu poikittaiseen liikenteeseen. Kaistojen väliin jää kriittisissä paikoissa turvallisuusvyöhyke ja näihin kohtiin merkityt kaistat liittyvät toisiinsa siten, että jakoalueelta toiselle päästään suuntaa muuttamatta.

Suomenlahden pohjukassa järjestelyt tapahtuvat kokonaan Neuvostoliiton vesialueella Somerin eteläpuolella. Lännessä reittijako esiintyy Porkkalan majakan eteläpuolella. Tiheän rannikkoliikenteen ja Tukholman liikenteen takia täällä on varattu riittävän turvallinen rannikkovyöhyke. Kaistojen välinen turvallisuusvyöhyke on noin meripeninkulman levyinen ja kahdeksan peripeninkulman pituinen Kaistojen leveys on puolitoista meripeninkulmaa.

Kanavassa kuljetettiin käytännössä nelisen kuukautta kestäneen purjehduskauden aikana tavaraa yhteensä 19,250 tonnia. Heinäkuussa meriosuudella esiintyneisiin väylävaikeuksiin keskeytyneet puutavarauitot käsittivät yhteensä lähes 11,700 kiintokuutiometriä tukkeja. Kanavan läpi tapahtunut matkustajaliikenne oli niinikään varsin hiljaista, sillä vain 1,413 henkilöä oli mukana tällaisilla matkoilla.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö kehottaa Saimaan kanavan hoitokuntaa ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin kanavan käytön tehostamiseksi. Ministeriö on kehottanut hoitokuntaa ottamaan valmistavasti käsiteltäväksi mm. matkustaja- ja matkailuliikennettä koskevat kysymykset, tätä varten tarpeellisen rajanylipaikan avaamisen sekä rannikkoväylän saamiseksi puutavaran uittoon. Ministeriön mukaan hoitokunnan pitäisi ottaa asiat neuvoteltavaksi Neuvostoliiton viranomaisten kanssa ja tehdä tämän jälkeen tarpeelliset esitykset Suomen viranomaisille.

AMERICAN FINNISH

TURISTIKLUBILLA

Sunnuntaina, tammikuun 12 päivä kello 6:30 ip.

Kolminäytöksinen huvinäytelmä "24 Punaista ruusua".
Kirj: Aldo de Benedetti
Ohjaus: Eino Haavisto

Henkilöt:

Marina Verani . . . . . Kerttu Larkiala
Alberto Verani . . . . . Eino Haavisto
Tamaso Savelli . . . . . Arvo Kajander
Rosina . . . . . Brita Haavisto

Tapahtuu Roomassa, aika nykyinen.

Oviraha 50 senttiä. Tanssia, soittaa Frank ja kump.
TERVETULOA !

LAKE WORTH — LANTANA, FLA.

Ilmoittakaa juhlanne Raivaajassa

THE DUKE, INC.
Restaurant, Bar & Package Store
Ateriain ulosvientipalvelu
902 No. Federal Hwy.
Lantana, Fla.
Puhelin 585-5521

AUSTIN SUPPLY CO.
Rautatavarakauppa
Iso, uusi ilmastoitu rakennus - 12 parkkauspaikkaa kaupan edessä.
Palvellut tyytyväisiä asiakkaita v. 1911 lähtien.
Maaleja - Puutarhatarvikkeita
510 N.E. 2nd Ave. Boynton Beach, Fla.

McDaniel's Remodeling
514 North "G" St., Lake Worth, Fla.
Ikkunoita ja sihtejä korjataan.
KONTTORI 585-7004 KOTI 965-0712

RINKER MATERIALS CORP
Puhelin JU 2-4431
6th Avenue So. & F. E. C. Tracks
Box 846, LAKE WORTH, FLA.

FOUNTAIN'S
VAATTEITA
koko perheelle
Lake Worth 728 Lake Ave.
Lake Park 955 Park Ave.
Boynton Sunshine Square

Member Federal Debosit Insurance Corporation
Member Federal Reserve System
Commerce National Bank
1200 No. Dixie. — Tel. JU 2-3322
LAKE WORTH, FLORIDA

KELLEY'S GARDEN CENTER
Voima- ja käsi-nurmenleikkuukoneita — Puutarhatyökaluja — Lannoitusaineita — Hyönteismyrkkyjä
Puh. JU 5-1719
219 South Dixie, Lake Worth, Fla
Free Pick-up and Delivery

T. G. LEE DAIRY
KORKEALAATUISIA MEIJERITUOTTEITA
Puh. 832-7175
West Palm Beach, FLORIDA

Täydellinen vakuutuspalvelu
ELLI REPONEN
Lake Worth 585--1894
PALM BEACH INS. AGENCY, INC
3012 S. Dixie 832-0516
West Palm Beach, Florida

ACE HARDWARE
Laatutuotteita
503 Ridge Rd. Puh. 585-0247
Lantana, Florida

STATE FARM INSURANCE
FRANK J. KELLY
Agent
AUTO - LIFE - FIRE and CASUALTY.
109 So. Dixie Lake Worth, Fla. 33460
Phone Off. 582-3355 Res. 582-5282

Amerikkalaisia ja scandinavialaisia leipomotuotteita.
Scandia Bakery
Helen ja Martti Saarnio, omistajat
815 Lucerne Ave.
LAKE WORTH, FLORIDA
Puh. 582-1600

Lester's Restaurant
607 Ridge Road
Lantana, Florida
Puh. 585-9473
Avoinna klo 7 ap. - klo 9 ill.
Suljettuna maanantaisin.
Tilauksia valmistetaan myös ulos vietäväksi.

ARVO PAANANEN
Funeral Director
131 SOUTH LAKESIDE DR.
LAKE WORTH, FLORIDA
Puhelin 582-6633

Kelloseppä
MATTI KOMONEN
Kelloja ja koruja
Auki klo 9 ap. - klo 6 ip. Lauant. klo 9 ap. - klo 1 ip.
1505 Lucerne Ave. Lake Worth, Fla.
Puh. 585-1084

Lantanan Turistiklubi
301 Central Avenue Lantana, Florida
AVOINNA KAUTTA VUODEN
Ovet avataan torst., lauant., ja sunnunt. klo 4 iltapäivällä.
Torstai-iltasi elokuvia ja tanssia klo 7:30 ill.
Lauantaina tanssi-ilta klo 8:00 ill. Sunnuntaina ohjelma- ja näytösillat klo 7:30 ill.
KAHVIA ja VIRVOKKEITA AUKIOLOPÄIVINÄ
Kirjasto, lukupöytä ja tuttavien tapaamiskeskus klo 5:30 ip torstaina ja sunnuntaina.
Vapaaehtoisen työn ja toiminnan jäsenyhdistys. Puolueista vapaa.
VIERAILIJAT TERVETULLEITA!

BOOKKEEPING & TAX SERVICE
Kirjanpitoa ja veroasioita
ERIC ARNIO
Accountant
Puh. 582-0666
409 N. Dixie Lake Worth, Fla.

LIGGETT DRUG STORE
Lantana Shopping Center
1581 W. Lantana Road
Free Delivery U.S. Post Office
Tel. 585-5509

Carolyn's kukkasia
Puhelin 582-7234
411 Lake Avenue
Lake Worth, Fla.

TELE-COLOR T.V.
Zenith, RCA
Radio, Television & Stereo
Myynti ja huolto
701 Lake Ave., Lake Worth, Fla.
Puh. 585-5556

GALLO INSURANCE AGENCY, INC.
VAKUUTUS- ja KIINTEISTÖTOIMISTO
GALLO BUILDING 2nd FLOOR
132 NORTH DIXIE HWY. — P. O. BOX 871
LAKE WORTH, FLORIDA 33460
Phones: 585-0016 & 732-2244

LUONNONKAASU ja PULLOKAASU PALVELU
Palvellut tätä aluetta yli 50 v.
FLORIDA PUBLIC UTILITIES & FLO-GAS CORP.
TOIMISTOT: West Palm Beach, Lake Worth, Delray Beach

SUOSIKAA ILMOITTAJIAMME

NEW PORT RICHEY, FLORIDA

Kaasua ja kaasukäyttöi siä talousvälineitä
HENRY W. BROWN & SONS, Inc.
Kenneth R. Knowles, Mgr.
Orange & RR 112 N. Blvd.
Tarpon Springs, Fla. New Port Richey
Puh. 937-5115 Puh. 849-1665

REHUA — LANNOITUSAINEITA — SIEMENIÄ — RAUTATAVARAA — TAIMIA, PENSAITA y.m.
DICK'S HARDWARE & GARDEN MART
816 Highway 19 So. New Port Richey
FLORIDA — Puhelin 849-4151

MILLER'S BAR
jossa tapaatte suomalaiset ystävänne
JOSEPH OBENREDER, Jr.
A good place to buy your PACKAGE GOODS
Boulevard, South
New Port Richey, Fla.

Potter Bros - IGA - FOOD - LINER
Tehkää siitä ruokatavaraostoksienne päämaja
NEW PORT RICHEY, FLA.

FIRE AUTO
New Port Richey Insurance Agency
Phone 849-5757
111 W. Main St.
NEW PORT RICHEY, FLORIDA
Life Lisbility

WESTERN AUTO
123 E. Main St.
New Port Richey, Fla.
Autotarvikkeita Taloustarpeita
Puh. 849-4888
Julia Parizek, omistaja

NORTH FUNERAL HOME
24 tunnin ambulanssipalvelu
Puh. 849-2291
W. A. NORTH, johtaja
302 W. MAIN ST.
NEW PORT RICHEY, FLA.
651 E. TARPON AVE.,
TARPON SPRINGS, FLA.

ROSCOE'S REXALL DRUGS
109 W. Main St.,
NEW PORT RICHEY, FLA.
Puh. 849-4450
VAPAA KOTIINTUONTI!

DUVAL FUNERAL HOME
614 W. Main St.
New Port Richey, Fla.
24 HOUR AMBULANCE SERVICE
Puh. 849-2245
JACK HOPKINS * TOM CHITTOM
Funeral Directors

TONNIE' FLORIST
621 West Main St.
New Port Richey, Fla.
Puh. 849-1100
KUKKIA kaikkiin tilaisuuksiin
TOIMITAMME SÄHKEITSE KUKKIA KAIKKIALLE!

Papin perhe näyteltiin

Se oli siihen aikaan kun seurakunta oli päättänyt, että jumalaton Saima on häädettävä pois Mechanic kadun kirkkohaalilta. Päätettiin ryhtyä niin radikaalisiin toimenpiteisiin että se tepsii.

Saiman jäsenet olivat harjoitelleet Minna Canthin: Papin perheen. Seurakunnan taholta oli salaa levitetty kylälle sanaa, että mitään näytelmää ei sinä iltana tule.

Mari Kamppuri, silloin vasta noin 15 vuotias, joka näytteli Maijan osaa, tuli ajoissa haaliin pukeutumaan. Lipunmyyjä jo sanoi hänelle, että sinne meni ryhmä miehiä joilla on jotakin outoa tekeillä. Ja kun Mari meni haaliin siellä seisoi ryhmä miehiä. Joku huusi hänelle joukosta, että turhaan flikka tulet, ei tänä iltana mitään näytellä.

Mari tuumi vain että sepähän nähdään ja meni pukuhuoneen puolelle. Kohta alkoi sitten salissa hulina ja kolina. Toiset nostelivat penkkejä kasaan, toiset laskivat letkulla vettä lattialle, piti olla muka "suursiivous".

Tuli hätään jo Saimankin miehiä. Saimalaiset alkoivat lappaa penkkejä takaisin lattialle, toiset niitä sikäli yritti kasata uudelleen. Se oli omalaatuista kilpatoimintaa. Marikin, joka oli jo ennättänyt pukea itsensä näytelmää varten, tuli ihmettä katsomaan ja sai vesisuihkusta. Vaatteet jäätyivät heti kylmässä salissa.

Joku Saiman pojista juoksi kuitenkin kellariin ja sulki vesijohdon. Sillä välin oli joku saanut käännetyksi letkun päätä suihkuttajia kohtaan, joten eivät siinä ilkiyöntekijätkään kuivaksi jääneet.

Sisustaan kuuluisa Hellanen rehvasteli lattialla niin kauan että Kamppuri nosti hänet niskasta ulos.

Loppukahakka sitten selviteltiin poliisin avulla. Vettä leviteltiin mapoilla ohuemmaksi. Seurakuntalaisten ennakkotiedoituksesta huolimatta oli kylälle levinnyt toinen kierros sanomaa, jossa sanottiin että näytellään sittenkin.

Ja Papin perhe näyteltiin, vaikka Maijankin vaatteet olivat jäässä näytännön alkaessa, mutta sulivathan ne siitä. Ja kansaa oli salissa ennätysmäärä, seisomassakin missä ikinä jalan sijaa löytyi.

Tietoja ja kohokohtia 75 vuoden taipaleesta

TAMMIKUUN 4 p., - Pidettiin perustava kokous.

TAMMIK. 18 p., 1896 - Toiminta, joka alussa oli hyvin vilkasta, heikentyi ja oli vähällä kuolla joten yhdistys järjestettiin uudelleen selvälle työväenliikkeen perustalle.

TAMMIK. 27 p., 1900 - Saima hankki itselleen valtiolta lupakirjan laillistaen nimensä Fitchburg Labor Society of Saima.

MARRASK. 10 ja 11 p., 1906 - Oman talon vihkiäiset. Alussa kokoukset pidettiin kodeissa, kunnes alettiin toimimaan vuokrahuoneissa. Myöhemmin ryhdyttiin Raittiusseura Aamunkoiton ja Luterilaisen seurakunnan kanssa rakentamaan yhteistä toimitaloa Mechanic kadulle, mutta erimielisyyksien takia päätettiin rakentaa oma haali.

VUONNA 1912 - Saima osti 30 eekkerin farmin Scott Roadilta, josta vapaalla työvoimalla tehtiin puisto, jossa on vietetty kesän ulkoilmajuhlat. Puistossa on kesäteatteri, ravintola, uima-allas, sauna ja urheilukenttä.

TAMMIK. 18 p., 1917 - Tulipalo, joka nähtävästi sai alkunsa sähköjohdoista näyttämöllä, tuhosi Saiman haalin pahoin.

HEINÄK. 7 p., 1917 - Tulipalon jälkeen korjatussa haalissa pidetty ensimmäinen tilaisuus oli tanssit - näyttämö valmistui myöhemmin ja sinä aikana näyteltiin kaupungin suuremmassa teatterissa Cummings, joka muutama vuosi sitten purettiin.

HUHTIK. 7 p., 1957 - Saiman haali myytiin Mt. Rollstone Lodge of Odd Fellows. Vähentyneelle toiminnalle haali oli liian kallis ja vaikea ylläpitää ja päälle päätteeksi se sijaitsi pahalla paikalla autoaikakautena, mäen rinteessä, joten oli puute parkkeerauspaikoista. Onneksi Osuuskauppa rakensi Co-op Centerin missä Saima on toiminut viimeiset 10 vuotta.

Näyttämö perustettiin 1902, laajeni vähitellen niin että oli perustettava rinnalle oppilasnäyttämö missä nuoret saivat harjoitella. Näytelty suuria kokoillan näytelmiä. Monet Suomen taiteilijat toimineet joko vakituisina tai tilapäisohjaajina. Tehty vierailunäytäntöjä ja käyty turneilla.

Soittokunta jonka rinnalla toimi oppilasorkesteri. - Kuoro - toimintaa 40 vuotta. Mieskuoro Sävel, Naiskuoro, Sekakuoro johon kuului 60 henkeä. Kuoro antoi konsertin keväällä ja syksyllä, lisäksi esiintyi Saiman juhlissa. Monet tunnetut musiikkimiehet olleet johtajina.

Voimisteluseura Reipas. Ompeluseura. - Kursseja erilaisissa aineissa, mm. puhumisessa, englanninkielessä.

Sunnuntaikoulu toimi lähes 20 vuotta. Nuorisoseura Ihanneliitto perustettiin v. 1911 ja v. 1918 englanninkielellä toimiva Yipsel (nuorten sosialistiliitto) joka toimi parikymmentä vuotta.

Kultaisen län Kerho, KIK, perustettiin syksyllä 1960.
Ensimmäinen: Kevätjuhla toukokuun 14 p., 1905.
Kesäjuhla Coggshall Parkissa heinäkuun 9 p., 1905.
Kesäjuhla Whalom puistossa heinäk. 3 ja 4 p., 1911.
Vappujuhlia.
Kesäjuhlia pidetään edelleen Saiman Puistossa.
Syysjuhlia pidettiin Saiman Puistossa v. 1967 asti.

Lukuisat Suomen tunnetut taiteilijat ovat esiintyneet konserteissa tai Saiman näyttämöllä, mm. Kirsti Suonio, Elli Tompuri ja oopperalaulaja Väinö Sola.

Nuori Saima järjesti Nurmijärven näyttelijöille kaksi esiintymistilaisuutta Saiman Puistossa lokakuun 8 ja 9 p., 1963.

Kahviaiset joka toinen sunnuntai Co-op Centerissä.

Saima seuran vaikutuksesta on syntynyt seuraavat huomattavat liikkeet Fitchburgissa, joista kaupunki on tunnettu tässä maassa sekä Suomessa:

Raivaaja, perustettu v. 1905 kun kasvava Saima tarvitsi oman lehden. Julkaistu 64 vuotta - 50 vuotta päivälehtenä, jota mikään muu amerikansuomalainen lehti ei ole yrittänyt tai kyennyt tekemään.

United Co-operative Society of Fitchburg, Inc. tai osuuskauppa "Into" jolla nimityksellä suomalaiset paremmin sen tuntevat. Yksi USA:n suurimpia ja menestyksellisimpiä liikkeitä. Perustettu v. 1910. Liikevaihto yli $4 miljoonaa.

United Co-operative Farmers, Inc. tai Keskusliike. Perustettu v. 1927. Liikevaihto $7.5 miljoonaa.

Workers Credit Union eli Työläisten Luottoyhdistys. Pankkiliike perustettu v. 1914. Varat ylittävät $11 miljoonaa.

Myttyyn mennyt salahanke

V. 1907 yrittivät jotkut hämäräperäiset henkilöt saada Saiman jäsenistä muodostetuksi "vallankumouksellisen klubin." Tarkoituksena piti olla "Venäjän vallankumouksen rahoittaminen."

Elokuussa kutsuttiin joidenkin salaisia aikeita hautoviin toimesta "luotettavia" saimalaisia kokoukseen. Näistä "luotetuista" oli yritetty ottaa selvää jo pitemmän aikaa urkkimalla.

Läsnäoleville teroitettiin, että asioita on pidettävä äärimmäisen salaisena. Toiset hyväksyivät heti salaperäisyysaatteen, toiset sensijaan alkoivat ihmetellä, että miksi sitä nyt niin salassa tarvitsee pitää.

Ne henkilöt, jotka eivät ymmärtäneet kylliksi salaperäisyyden vaatimusta, merkittiin boikottilistaan eikä heitä sen jälkeen enää kutsuttu kokouksiin. Heitä epäiltiin venäläisten santarmien urkkijoiksi, joita väitettiin vilisevän "kuin Vilkkilän kissoja" Fitchburgissa.

Ryhnä pani toimeen muutamia iltamia rahavarojen keräämiseksi, ja pitivät kokouksiaan. Ryhmän "suojelijoita" olivat "Kettus-Konttinen" ja "Unkarin Poika." Mutta nämä koettivat olla kuin eivät tietäisi mitään koko salapuuhasta.

"Vallankumousklubi" yritti kiihoittaa Saiman jäseniä Raivaajaa vastaan, koska Raivaaja oli tuonut julki salahankkeet. Jotkut olivatkin vihoissaan Raivaajalle, mutta ei kuitenkaan enemmistö.

Myöhemmin tultiin siihen tietoon, että "Kettus-Konttinen" ja "Unkarin Poika" olivat tavallisia rosvoja, jotka yrittivät saalistaa vallankumouksen naamarillakin. Raivaajaa uhattiin puhutella "vaikuttavalla tavalla." Uhkaukset kutistuivat kuitenkin kokoon. Koko klubikin kuoli omaan mahdottomuuteensa.

Vähitellen haihtui sekin hälinä. Tultiin toteamaan, että suurin osa noista salapuuhailijoista oli selvää roskaväkeä. Saima oli jälleen pelastunut omalla harkintakyvyllään suistumasta salakähmäisten verkon silmukoihin.
(Simo oli Frans Josef Syrjälä).

Ylläolevaan voi lisätä että Saima on useamman kerran joutunut taistelemaan äärimmäisiä aineksia vastaan kansanvaltaisen työväenliikkeen puolesta.

1912-1914 aikakautena se taisteli syndikalistisia vastaan ja kommunismin noustessa Venäjän vallankumouksesta urhokkaasti taisteli kansanvallan puolesta joten Fitchburgissa kommunistinen liike ei saanut suurtakaan jalansijaa suomalaisten keskuudessa.

Raivaajan liite
Ty. Saiman 75v.
toiminnan kunniaksi

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Poliittisen ja taloudellisen
kansanvallan puolesta

Perjantaina, tammik. 3p., 1969-Fri., Jan. 3, 1969 ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY 65. vuosikerta - Volume LXV - -1969

Fitchburgin Työväenyhdistys Saima täyttää 75 vuotta

Perustaja Rajala kertoo sen syntymä- ja alkuvaiheista

Jacob Rajala kertoo muistelmistaan 12-vuotisjulkaisua varten että ennen Saiman perustamista keskusteltiin paljon työväenyhdistyksen perustamisesta. Suomalaiset istuivat kapakoissa joutoaikoinaan, parhaimmassa tapauksessa kirkon kokouksissa. Mutta mieli ei tuntunut saavan tyydytystä näistä paikoista. Kapakkaelämä tunnettiin liian arvottomaksi, kirkon ja raittiusseuran henki liian ahtaaksi.

Kutsuttiin koolle yleinen kokous, tammikuun 1 p. 1894. Julkaisussa sanotaan että kokoukseen saapui noin puolet silloin paikkakunnalla olevista suomalaisista. Enemmistö oli sitä mieltä että perustetaan työväenyhdistys.

Perustava kokous pidettiin tammikuun 4 p. John J. Koski ehdotti seuralle nimeksi: Saima. Siihen liitettiin myöhemmin tarkempi virallinen määritelmä.

Uusi yhdistys toimi aluksi varsin vilkkaasti. Kokouksia pidettiin joka sunnuntai, joka toisena pidettiin työkokous joka oli sujettu.

Alkuperäinen tarkoitus

Seuran alkuperiaatteisiin kuului keskinäisen avun antaminen. Hankittiin työtä työttömille, seura kustansi työn hankkijaksi maan kieltä taitavan miehen tai naisen. Jos seuran jäsen joutui puutteeseen, seura lainasi rahaa, jonka jäsen sai maksaa takaisin vointinsa mukaan, korkoa ei otettu. Sairauden sattuessa seura antoi jäsenelleen avustusta 3 dollaria viikossa, neljän viikon aikana. Lisäksi pantiin toimeen iltamia sairaan toverin hyväksi, jos se näytti tarpeelliselta.

Seuran henki oli kristillissiveellis-voittoista. Mutta alusta alkaen oli kuitenkin työväen kysymys etutilalla. Kehoitettiin liittymään yhteen.

Silloiset kehoitukset eivät kuitenkaan vielä saaneet minkäänlaista toivottua vastakaikua. Vähitellen toimintaintokin laimeni. Kokoukset harvenivat ja jäsenistö väheni.

Vuoden 1896 alussa Saima seurasta tuskin puhuttiin. Mutta kun hiljaiseloa oli jatkunut jo kolmatta kuukautta, alkoivat jotkut jo kysellä eikö ole mitään keinoa saada toiminta jälleen käyntiin. Vai joko lakkautetaan kokonaan?

Kolme perhettä oli joiden mielenkiinto kohdistui Saiman kohtaloon ratkaisevalla tavalla: John J. Koski, John Eskola ja Johan G. Mandela. Nämä kolme kovaa "Jussia" tulivat perheineen kokoukseen maaliskuun 18 p. 1896. Koski oli kierrellyt tuttavissaan keskustelemassa asiasta ja kehoittamassa heitä saapumaan kokoukseen.

Tämä elvyttävä kokous oli varsin mitätön osanottajien määrään katsoen: vain 9 henkilöä. Päätettiin kuitenkin että "toimintaa jatketaan" jos kokoukseen saapuneet: Hilda Mäki, John Quist ja Jacob Rajala liittyvät seuran jäseniksi.

Niin valittiin virkailijat, joiden nimet on mainittu toisessa paikassa. Samalla korjailtiin sääntöjä ja järjesteltiin muita asioita tulevan toiminnan varalle. Otettiin käytäntöön sairaus- ja hautasuavustus maksunsa suorittaneille jäsenille. Työn hankkijaksi valittiin nytkin seuran puolesta henkilö.

Vaikka uudelleen perustavia jäseniä olikin vain kourallinen, alkoi Saiman jäsenmäärä nopeasti kasvaa, parin vuoden aikana se jo saavutti silloin voimakkaana pidetyn raittiusseura Aamukoiton (Aamu-Koitto) jäsenmäärän.

Niinpä sitten alettiin hommata yhteistä toimipaikkaa, seurakunnan, raittiusseura Aamunkoiton j Saiman yhteisvoimin.

Rajala valittiin rakennustoimikuntaa. Rakennustoimikunta valitsi hänet sihteerikseen. Jostain syystä Rajala otti kaikista tärkeimmistä sopimuksista ja pöytäkrjoista kopiot. Nämä kopiot tulivat hyvään tarpeeseen sitten myöhemmin, kun seurakunta yritti oikeuden avulla anastaa sekä Saiman että Aamunkoiton osuuden yhteisesti rakennetusta haalista, johon Saima oli luovuttanut rahaa lähes 2,000 dollaria. Seurakunta yritti pimittää kaikki asiakirjat jotka koskivat omistusoikeutta.

Kirkkorakennuksen valmistuttua sovittiin vuoroilloista kunkin seuran toimintaa varten. Sopimuksesta huolimatta alkoi seurakunta häätää Saimaa pois.

Seurojen erimielisyydet

Sitten neuvoteltiin yhteistyöstä Aamunkoiton kanssa. Ei kuitenkaan sovittu, raittiusseura vaati ehdotonta raittiuslupausta, Saima taasen ei sitä pitänyt tarpeellisena, sen säännöt tosin edellyttivät raitista ja siveellistä elämäntapaa, mutta pakollinen ja ehdoton raittiuslupaus ei miellyttänyt jäsenistöä.

Saima harhaili sitten koditonna, pitäen kokouksiaan parissa, kolmessa paikassa Main kadulla.

Tässä yhtevdessä tulkoon sanotuksi että aivan ensiaikoina Saima piti kokouksiaan erään salakapakoitsijan kellarissa.

Sitten alettiin harkita oman talon rakentamista. Pidettiin yleinen kokous ja tiedusteltiin kirjeillä asiaa Aamunkoitolta, nuorisoseura Toivolalta, voimisteluseuralta ja lauluseuralta.

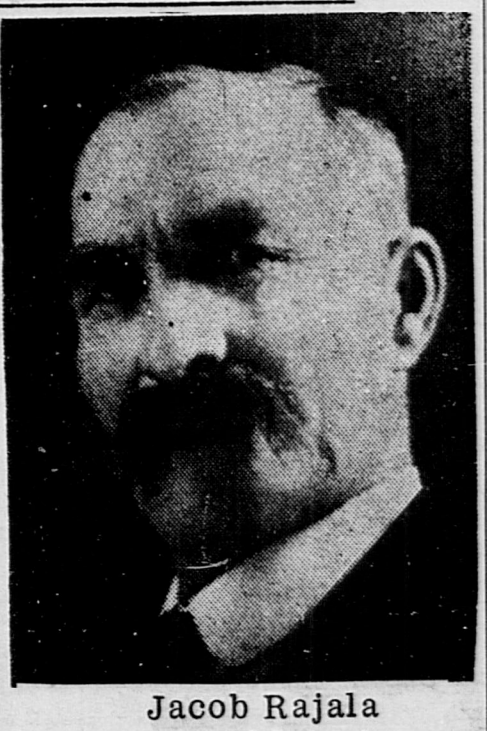
Niin syntyi neljän seuran liitto, joka otti nimekseen Kansallisseura. Vastustajat olivat mielissään siitä että Saiman nimi katosi näyttämöltä. Mutta ilo oli ennenaikainen. Kansallisseura toimi puoli vuotta. Sitten tuli esiin sääntöjen laatiminen. Silloin Lempis-Antti, riuskaan ja suoraan tapaansa, sanoi että Saimalla on jo säännöt eikä mitään uusia sääntöjä tarvita.

Siihen hajosi Kansallisseura. Saima alkoi toimia jälleen Saimana eikä ole sen jälkeen kenenkään liittoihin hakeutunut. Vastustajat perustivat myöhemmin Kalevan Ritarit.

Ensimäiset Saiman virkailijat

John K. Mandela
Puheenjohtaja

Jacob Rajala
Jäsenkirjuri

Ylläolevien virkailijoitten lisäksi oli John Eskola, kirjuri, John Quist, jäsenkirjuri, John J. Koski, kirjeenvaihtaja ja Hilda Mäki, varakirjuri ja palvelija Emilia Eskola.

Johdanto

Sunnuntaina, tammikuun 5 p., Fitchburgin Työväen Yhdistys Saima juhlii Co-op Centerissä 75. syntymäpäiväänsä ja sen kunniaksi Raivaaja julkaisee tämän erikoisliitteen.

Se että Amerikan suomalainen yhdistys on toiminut 75 vuotta, ansaitsee jo sinänsä mainintaa ja kunnioitusta. Mutta sikälikö kuin Saima on kysymyksessä, se ansaitsee kunnioitusta ei ainoastaan pitkästä työtaipaleesta mutta myös suurenmoisesta, loistavasta ja arvokkaasta työstä jota se on suorittanut siitä lähtien kun nuoret suomalaiset siirtolaiset saapuivat Fitchburgiin viime vuosisadan loppuvaiheessa aivan tähän päivään asti, jolloin suomalainen seuraelämä on saavuttanut iltaruskon.

Saiman työ ei ole rajoittunut yksinomaan Fitchburgiin, sillä on ollut suuri osuus Amerikan suomalaisessa työväenliikkeessä, kaikkein suurin on koko maamme johtavan suomenkielisen sanomalehden Raivaajan perustaminen tammik. 31 p., 1905.

Tässä liitteessä yritämme kertoa lyhesti Saiman toiminnasta ja sen saavutuksista ja täten nostaa hattuamme 75 vuotta täyttäneelle Saimalle.

Saiman sivistyshistoriallinen merkitys ei ole vielä lakannut

Saiman historia on tyypillistä historiaa monessa merkityksessä.

Se on ensinnäkin tyypillistä siirtosuomalaisten historiaa. Niiden miesten ja naisten elämäntyön historiaa, jotka lähtivät kotimaastaan hämärän kaipuun siivittämänä.

Kaipuuna oli joko päästä pakoon poliittista sortoa, kuten kuuluisat Bobrikofin vuodet osoittavat, tai kaipuu päästä raivaamaan omaa tietään maailmassa, omin voimin kohti taloudellisesti valoisampaa tulevaisuutta.

He olivat joko renkejä tai piikoja, usein pikkutalollisten poikia ja tyttäriä.

He lähtivät perin vähäisin henkisin eväin suureen, tuntemattomaan maailmaan. Täällä selviäminen on vaatinut todella hyvän annoksen sitä kuuluisaa suomalaista sisua. Se on Jukolan jukuripäisten poikien sitkeää taistelua kohti yhteiskunnallista nousua ja kohti oman arvon tuntoa.

* * *

Mutta samalla se on yleismaailmallisen työväenliikkeen historiaa, kaikkine alkuhapuiluineen, kaikkine yltiöihanteellisuuksineen ja kaikkine suuntariitoineen.

Mutta on huomattava, että Saiman periaatteellinen henki on kaikkien kuohuntojen aallokoissa pystynyt olemaan pohjavirtaukseltaan ihmeellisen yhtenäinen ja varma suunnastaan.

Alusta alkaen Saima tunnustautui työväen järjestöksi. Niinä vuosina, jolloin se katsoi että työväestönkin on edullista ottaa osaa poliittiseen taisteluun, se liittyi poliittiseen puolueeseen.

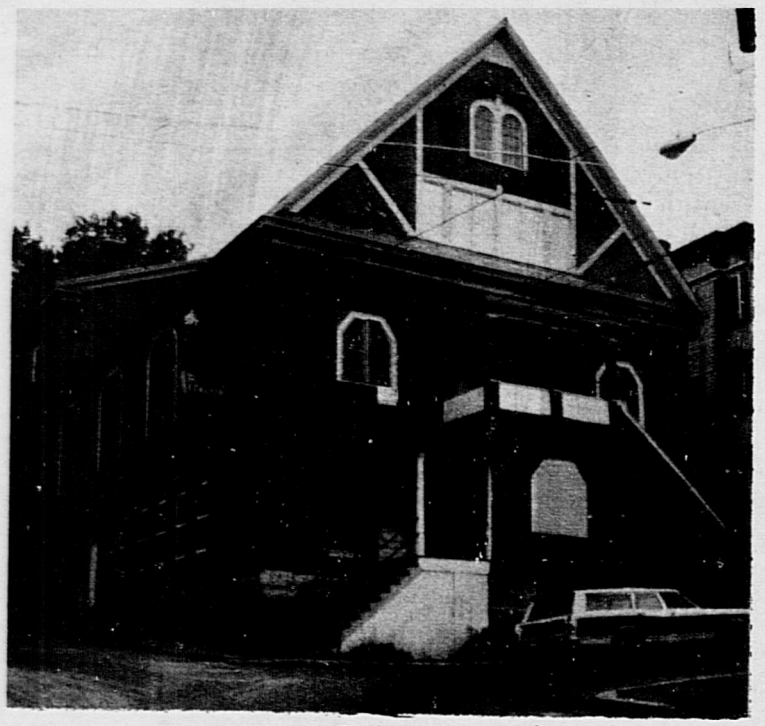
Mutta myöhemmin, todettuaan miten suuntariidat ja monenlaiset inhimilliset haihattelut ja fanaattiset jyrkkyydet ovat pirstoneet liikkeen ja hajoittaneet voimat, Saima tunnustautui yhä kiinteämmin maltillista harkintaa viljelevän hengen kannattajaksi. Ja tultuaan siihen päätökseen, että poliittinen toiminta ei tässä maassa olevien siirtolaisten yhteisliikkeenä ole tuloksellista, perustettiin Kansanvallan Liitto.

Saima on edelleenkin Kansanvallan Liiton suurin jäsenosasto. Kansanvallan Liitto hyväksyy jäsenekseen jokaisen hyvämaineisen kansalaisen, paitsi ei kommunisteja, koska kokemuksesta tiedetään, että kommunistinen henki ei sovellu kansanvaltaista periaatetta noudattavaan yhteistyöhön, vaan esiintyy ennenpitkää hajoittavana ja repivänä voimana.

* * *

Viime vuosisadan loppuluvuilla, jolloin Saiman syntysanat lausuttiin, oli koko työväen-

Jatkuu neljännellä palstalla

Entinen Saiman talo

Foster ja Leighton katujen kulmassa

Saiman haali rakennettiin yhteistyöllä kesän aikana 1906. Se tuli maksamaan yli $20,000. Varhain kevättalvella, "Verisunnuntaina" laskettiin peruskivi. Kansaa tuli runsaasti tähän juhlalliseen tilaisuuteen.

Saiman haalia ei suinkaan toivotettu tervetulleeksi paikalla ennestään asuneiden naapurien taholta. Vastustajat yllyttivät saksalaisia ja ruotsalaisia panemaan toimeen nimenkeräyksen vastustaakseen suomalaisen haalin rakentamista. Mutta niin vaan oli kohtalon kirjoissa määrätty, että Saiman haali rakennettiin siihen mäenkupeeseen.

Talkootöillä tehtiin niin paljon kuin voitiin. Ja missä oli pakko käyttää maksullista työvoimaa, työntekijät saivat odottaa saataviaan siihen saakka kun haali oli valmis ja siihen saatiin kiinnelaina.

Rahaa hankittiin myöskin arpajaisten järjestämisellä. Niistä karttuikin sievoinen summa. Arpoja oli 5,000 ja jokaisella voitti jotakin.

Tästä haalista sitten tuli innokkaan toiminnan tyyssija noin puolen vuosisadan ajaksi. Näyttämö laitettiin tosin aluksi niin pieni, että sitä oli jatkettava. Seinät koristeltiin taiteilija Bruno Mainen maalauksilla. Niissä oli runsaasti Karjala-aiheita. Esiripussakin oli karjalainen maisema. Maalaukset tuhoutuivat tulipalossa.

Ensimmäinen näytelmä mikä uudella talolla näyteltiin, oli Kankurit. Viimeisestä ei ole tällä kertaa aivan varmaa tietoa, mutta ainakin viimeisimpinä oli keväällä 1954 näytelty: Robert E. McEnroen: Älä uneksi - elä.

Haalilla näyteltiin puolen vuosisadan kuluessa monia suuria koko illan näytelmiä. Sellaisia, jotka olisivat kunniaksi minkä hyvänsä teatterin ohjelmistossa. Nimekkäiden ohjaajien nimiluettelo venyisi pitkäksi.

Kun "Vanha Saima" lopetti näyttelemisen ja kuorolaulun jäsenluvun harventuessa kuoleman, poismuuttojen ja iän lisääntyessä, jatkoi "Nuori Saima" vielä jonkun aikaa sekä näyttelemistä että kuorolaulua. Kunnes haali myytiin huhtikuun 9 p. 1957 Mt. Roulstone Lodge of Odd Fellowsille.

Jäseniä jotka ovat kuuluneet Saimaan yli neljäkymmentä vuotta

Rosa Hallfors
Jenny Matson
Anton Lamminen
Emmi Lamminen
Kalle Lahtinen
Aini Nousio
Toivo Nousio
Emma Heikkinen
Lily Laakso
Gustav Laakso
Ellen Merilä
Jenny Raatikainen
Tyyne Hallfors
Lauri Hallfors
Naemi Puranen
Selma Kerttula
Hilda Järvinen
Lyyli Nurmi
Ida Route

Jäsenkirjojen mukaan Rosa Hallfors on liittynyt Saimaan jo vuonna 1904, joten hän on ollut jäsenenä yhtämittaisesti yli 60 vuotta. Edelleenkin hän on mukana kaikin voiminsa.

liike omaa suuntaansa ja oman tehtävänsä puitteita hämärästi tapailevaa liikettä. Se oli sekoitus valistuneen porvariston ja ihanteellisten herraskaisten reformismia. Niinpä ei sovi lainkaan ihmetellä, että ensimmäisten sääntöjen mukaan noudatettiin kokouksissa eräänlaista salaseuralaisuuteen vivahtavaa ohjelmaa. Suoritettiin määrätynlaiset rituaalit ja uusilta jäseniltä otettiin lupaus ja annettiin juhlallinen hyväksyminen. Se oli paljon juhlavampaa ja monimutkaisempaa kuin nykyinen uuden jäsenen vastaanotto, jolloin esitellään nimi ja henkilö sanotaan tervetulleeksi. Vuosisadan vaihteessa ja alkupuolella saapui kuitenkin Suomesta uusia siirtolaisia, joilla oli selvempi käsitys työväenjärjestölle sopivista tavoista ja niin nuo turhat rituaalit jäivät pois.

Ennenpitkää jouduttiin huomaamaan, että ns. herrassosialismi ei ajanmittaan riitä tyydyttämään niitä kovia ja asiallisia tarpeita, mitä työväenliikkeeseen sisältyy.

Kurikan "ihannesosialismi", niin leimuavalla retoriikalla kuin sitä julistettiinkin, ei kuitenkaan kestänyt käytännön kovaa koetusta, vaan sortui omaan lennokkuuteensa, tuottaen sen sinisilmäisille kannattajille monta karvasta pettymystä. Hänen perustamansa Sarastus-seura nukahti varsin pian.

* * *

Ja kun oli jälleen päästy muodostamaan kiinteät linjat, luomaan osastot, oma lehti ja valistustoiminta. Tultiin uusien, entistä kiivaampien ja vakavampien koetusten tiimellykseen.

Alkoi uusi "ihannevillitys." Amerikan suomalaisten keskuudessa liikkui sekä anarkistisia suuntia tapailevia että järjestystä kannattavia voimia. Kapteeni Kockin kiihkeä "lujan iskun" ohjelma ei kuitenkaan koskaan päässyt todelliseen valtaan, vaikka sen lonkerot hamuilivatkin jo itse Saiman ja Raivaajankin valtaamista. Terve järki ennätti taaskin ajoissa apuun.

Saiman nykyiset virkailijat ja toimikunnat

Johtokunta: Toivo Linden, puheenjohtaja, Edward Järvi, varapuheenjohtaja, Lauri Hallfors sihteeri, Sävele Syrjälä rahastonhoitaja, Edward Järvi, Lauri Jokinen, Toivo Nousio, Victor Heikkilä, Jonas Kurki, Lily Laakso.

Valistustoimikunta: Ida Uskela, Aino Latva, Amanda Rautio, Nata Rautio, J. Gustav Laakso, Lily Laakso, Elias Lammi, Hilda Järvinen ja Rosa Hallfors.

Ravintolatoimikunta: Ida Uskela, Aino Aho, Hilja Järvi, Amanda Rautio, Tyyne Hallfors, Betty Siili, Jenny Matson ja Martta Lammi.

Yhdistys joka ei ole koskaan tehnyt henkistä vararikkoa

Saiman kunniaksi on sanottava, että se ei ole koskaan tehnyt henkistä vararikkoa. Ja se on suuri tunnustus sellaiselle liikkeelle, jonka ohjelmaan kuuluu yhteiskunnallisen edistymisen tunnus.

Työväenliike on hyvin oleelliselta osaltaan taloudellisen ja älyllisen edistymisen liikettä. Sen tunnuksena on ihmisen auttaminen perustarpeitten tunnustamisessa juuri nyt, tässä elämässä ja täällä maan päällä.

Jos joku luulee, että tämä taistelu on yksistään materialistista taistelua, niin hän ymmärtää väärin koko työväenliikkeen hengen. Vaikka työväenliike ajaa ihmisen yhteiskunnallista onnellistuttamista, palkan saamista jo täällä maan päällä, niin se ei ole koskaan ollut yksinomaan materialistista liikettä. Se näkee ja tunnustaa ainoastaan sen väistämättömän tosiasian, että ilman taloudellisen elämänperustan tukea meillä ei ole mahdollisuutta henkisenkään elämän viljelyyn.

Laulukuorot, näyttämötoiminta, raittiusaate, soittokunnat, voimistelu- ja urheiluseurat, ne eivät suinkaan olleet mitään yksinomaan materialistisia tavoitteita. Niihin sisältyi syvällinen kauneudenpalvonta ja taiteen, henkisyyden arvostus. On muistettava, että jo Saiman alkusäännöissä vaadittiin jäseniltä siveellistä elämäntapaa ja raittiutta.

* * *

Saiman toiminta on saanut tunnustusta suuremmiltakin. On tunnustettu, että Saima on tehnyt tehokasta työtä "tosi-amerikkalaisuuden" kylvämiseksi siirtolaisten mieliin.

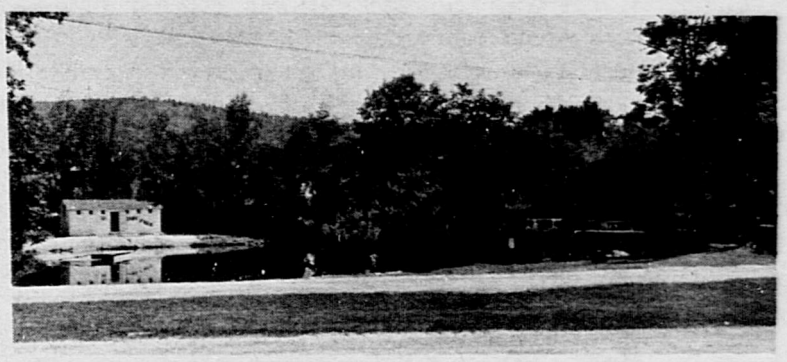
"Tosi-amerikkalaisuus!" Mitä se on?

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen määräsi newyorkilainen Carnegie Corporation komitean suorittamaan tutkimuksia käynnissäolevista amerikkalaistumistoiminnoista. Komitea julkaisi tutkimustensa tuloksista kirjan. Siinä kiinnitetään erikoisen suuri huomio Fitchburgissa toimivan Saima yhdistyksen toimintaan.

Kirjassa sanotaan, että Fitchburgissa ovat suomalaiset jakaantuneet kolmeen valtiolliseen ryhmään. Äärimmäistä vanhoillisuutta edustavat neljä kirkkokuntaa, joista vain kahdella on oma vakituinen pappinsa. Keskustaa edustaa raittiusseura, jonka toiminta kuitataan myöskin hyvin vähäisellä maininnalla.

Sensijaan Saiman toiminnasta tehdään hyvin laajasti selkoa. Sanotaan, että suomalaiset ovat tehneet hyvin paljon hyvää Fitchburgille, mutta Fitchburg ei ole tehnyt mitään suomalaisten hyväksi.

Kuvia Saiman puistosta . . . Ylimmäinen kuva: Saiman puiston kesäteatteri jossa vuosien varrella on tanssittu, näytelty ja pidetty konsertteja ja eri juhlatilaisuuksia.

Alimmainen kuva: Saiman uima-allas jossa vuosien aikana on pidetty monia uintikilpailuja ja jossa lapset ovat oppineet uimaan.

Saiman nykyinen toimintapaikka

Co-op Center (osuuskaupan omistama) jossa Osuuskauppa, Saima, Finnish American Club of Saima, Kultaisen Iän Kerho ja monet muut yhdistykset pitävät kokouksiaan ja juhliaan.

Amerikkalaiset antoivat tunnustuksen Saimalle

Saiman toiminnasta mainitaan sen kaikki henkiset sekä fyysilliset harrastusryhmät. Saiman sanotaan noudattavan maltillista linjaa, vaikka he kuuluvatkin radikaaleihin. Lopuksi annetaan kaunis tunnustus, että Saiman toiminta kasvattaa keskuudessaan paljon parempia amerikkalaisia kuin mitä patrioottiset, muista kansallisuuksista välinpitämättömät amerikkalaiset pystyvät tekemään.

* * *

Tätä uljasta ja kaikin tavoin reipasta menneisyyttä muistellessa ja verratessa sitä nykyiseen yhä hiljaiemmaksi painuvaan toimintaan esitetään kysymys: mitä hyötyä tuosta kaikesta on ollut? Jos se kaikki painuu unholaan niiden mukana jotka sen ovat luoneet, onko se ehkä todistuksena siitä, että aatteella jonka innostamana on toimittu, ei olekaan kantavuutta tulevaisuuteen?

Jos tähän vastataan myönteisesti, on se todistus siitä, että vastaajalla on liian pieni ja pinnallinen käsitys ihmiskunnan kehitykseen vaikuttavista tekijöistä.

Meidän on ensiksikin muistettava, että kaikki työ jota tehdään siirtolaisoloissa, vieraan maan kamaralla, pienenä, vieraana erikoissirpaleena, ei voi ajanmittaan uhmata ympäristön vaatimuksia. Pienen vieraan kansanryhmän on aina sulauduttava suureen kansan kokonaisuuteen. Kaikki se työ jota on kantanut enemmän tai vähemmän kansallista leimaa ja henkeä, sulautuu myöskin siinä suuressa prosessissa, jota nimitetään monella nimellä: edistys, sivistys, kulttuuri. Ne ovat kaikki tuloksia sitkeistä ponnistuksista, joihin on mahtunut monia nousun ja laskun aikoja ja monia kirjavia aineksia.

Ei ole mitään paatosta siinä kun sanotaan, että suomalaisten siirtolaisten työ on ollut yhtenä varsin vaikuttavana tekijänä luomassa tätä maata kukoistavaksi hyvinvointivaltioksi. Suomalaiset eivät ole tuoneet tänne mafiaa, eivät huumausainekauppiaita, eivätkä varsinaisia ammattirikollisia. He ovat tuoneet tänne yksikertaisen ja rehellisen työntekijöitten armeijan. Se, että he alkuaan olivat enimmäkseen ruumiillisen työn tekijöitä, ei ole mikään häpeä. Suomalaiset toivat tänne sen kuuluisan sisunsa, kiivaan ja jääräpäisen, mutta sitä on tarvittu juuri niissä oloissa mihin he joutuivat.

Heidän lapsensa ja lapsenlapsensa alkavat jo yhä useammin hakeutua jo vaativimpiin paikkoihin. Se osoittaa miten tervettä ainesta suomalaiset suurimmalta osaltaan ovat olleet. Esi-isien kulttuuritahto elää ja jatkuu tulevissa. Ei enää kirveen ja kuokan iskuissa, koska nyt ovat olot toiset, mutta ne jatkuvat niissä puitteissa, jotka on voitu luoda äärettömän lyhyessä ajassa, yhden ja kahden miespolven aikana, karuissa oloissa ponnistaen ja uuteen päivään uskoen.

* * *

Tällä hetkellä kulkee työväenliikekin kokonaan toisissa uomissa, kuin kuuluisina "saippualaatikon" päivinä. Se on nyt tunnustettua ja suurissa, mutta paljon tasaisemmissa uomissa kulkevaa liikettä.

Mutta juuri siksi että se on nyt tunnustettua ja arvostettua työtä, tiedämme, että se on luonut sellaisen itsestään selvän perusmielialan, että sana sosialismi ja työväenliike eivät enää ole sellaisia kauhua herättäviä nimityksiä, mitä ne olivat ennen, jolloin niillä pystyttiin leimaamaan ihminen suorastaan yhteiskunnan vastaiseksi olioksi. Tästä pimeästä käsityksestä on enää rippeitä jälellä.

Usein kuulee sanottavan sitäkin, että nykyinen, hyviin oloihin syntynyt nuoriso on vieraantunut työväenliikkeestä. Asia on ehkä niin vain pinnalta katsoen. Voimme olla vakuutettuja siitä, että jos joskus tulee aika jolloin työläisiltä yritetään riistää niitä etuja ja oikeuksia jotka se on tottunut pitämään itsestään selvinä, sille luonnostaan kuuluvina, silloin nousee jälleen esiin se sama esi-isäin henki, joka alkuaan on taistellut näiden oikeuksien saavuttamiseksi.

Varmaa on että miten muuttuneekin toimintojen muoto ja tunnuslauseet ja elämän rytmi, ihminen aina tähtää valoisampaan ja onnellisempaan aikaan.

Ja tässä työssä on Työväenyhdistys Saima kyntänyt ja kylvänyt sellaiset alat, että ne eivät ole sormella, ei edes numeroilla osoitettavissa.

Frans J. Syrjälä viittasi Saiman 25. vuotisjuhlassa pitämässään juhlapuheessa Liebknechtin, saksalaisen työväenliikkeen uranuurtajan sanoihin: "Pienemmänkin työväenyhdistyksen perustaminen on suuremmasta sivistyshistoriallisesta merkityksestä kuin suurinkaan sotataistelu."

Näissä sanoissa on se syvä näkemys, johon katsoen me voimmekin hyvällä omallatunnolla ajatella Saiman seitsemänkymmenen viiden vuoden taivalta. Ja olla kiitollisia.

Gloucester, Mass.

LAUTTALAIVA liike Nova Scotian Gloucesterin välillä on nyt siinä pisteessä että Lion Ferry Co. virkailijat Ruotsista kävivät tarkkailemassa täkäläistä satama-aluetta laivan tulo paikaksi Yhdysvaltain puolella. Heidän lausuntonsa oli ylistävä, he voivat alkaa liikenteen v. 1970, ehkä alle $150-tuhannen korjauksilla täkäläisellä kunnallisella kalalaiturilla. He kuitenkin asettivat ehdoksi että tullakseen tänne kaupungiin olisi varattava miljoonan dollarin takaus, josta maksettaisiin yhtiölle vahingot ensimmäisen viiden vuoden aikana jos liike tuottaa tappiota. Yarmouthin kaupunki Nova Scotiassa on jo heille sellaisen takauksen antanut.

Asia ei ole niin yksinkertainen miltä näyttää. Kiipillä on joukkokunta jonka asiana on vastustaa kaikkea uutta, tänne ei saisi tulla asumaan muita, kaikki vanhat takapihakäymälät, pitäisi säilyttää historiallisina laitoksina joita tulevat sukupolvet kävisivät katsomassa.

Yhtään paremmin asia ei ole Kalastajien Uniossa. Se on vuosia vastustanut hanketta siltä perustalta että Canada alkaa tuomaan tänne tuoretta kalaa polkuhinnalla ja siten vie leivän heidän ja perheidensä suusta. Heille ei juolahda mieleen etteivät he, eikä edes kaupunki, voi estää kansainvälistä kaupankäyntiä. Yhtiö katselee liikepaikkaa, ei Bostoniin vaan siitä pohjoiseen Portsmouthiin, N. H. asti, siis meidän naapurikyliin, joten on sama mihin se niistä tulee. Kaupungin hallituksella ei ole muuta suojeltavaa kuin oma poliittinen leipänsä, se asettui hanketta vastustavalle, jopa ylimielisellekin kannalle, siinä pelossa että ne äänestävät heidät ulos kaupungin talolta johon kalastajat eivät kuitenkaan pysty. Kirjoittajakaan ei kannata yksityis kapitalismin avustamista, mutta asettua poikkiteloin kansainvälisen kaupan ja liikenteen ja edistyksen edessä on jo siinä määrin kolloa että se ei ainakaan täältä käsin saa kannatusta. Jos kaupungin hallinto ja unio osaisi esittää itselleen kysymyksen mitä tapahtuisi Bostonille, New Yorkille, Philadelphialle ja toisille suurkaupungeille jos niiden hallitukset kieltäisivät kansainvälisen kaupan ja liikenteen kuten nämä meidän iikat.

A & P SUPER MARKET etsii paikkaa kaupungin uudelta rakennusalueelta. Tilaa tarvitaan niin palon että on kyseellistä onko satamassa niin paljon tyhjää tilaa. Yhtiö on yksi suurimpia kalan valmistajia ja välittäjiä niissä sadoissa kaupoissa joita sillä on. Jos asiasta tulee tosi, se merkitseisi useille sadoille vakituista ympäri vuoden työpaikkaa. Nähtäväksi jää ajaako kaupungin hallinto tämänkin yrityksen muualle, sillä sekin voisi olla yhteen sattumassa Nova Scotian lauttaliikkeen kanssa, sillä se tarvitsee kalaa jota nyt ei tänne unio anna tuoda.

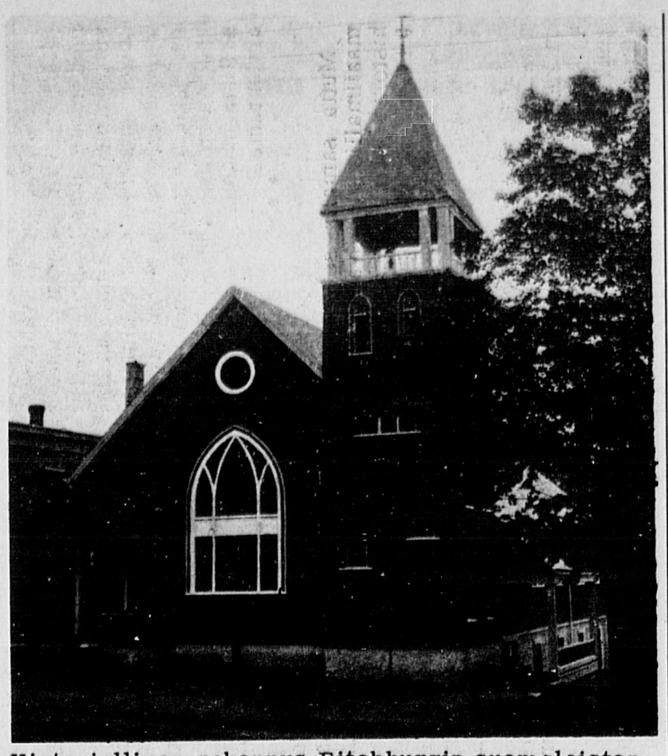
LANESVILLESSÄ päättyi viime marraskuussa hyödyllinen ja kaunis elämä. Mrs. Virginia Lee Burton Demetrisios, tunnettu lasten kirjailia, Kuvan George Demetrisiuoksen puoliso ja edesmenneen Yhdysvaltain ylioikeuden tuomarin Robert Burtonin sisar kuoli. Paitsi miestään jäi häntä kaipaamaan kaksi poikaa ja veli Ross Burton sekä laaja, kauan häntä muistava ystäväpiiri. Hänen kirjailijatyönsä alkoi San Franciscon Calif. avointen katuvaunujen kuvauksella piirustuksina. Hänen teoksissaan oli runsaasti piirustuksia ja vain vähän kuvaan käypää tekstia.

Noin 25 vuotta sitten hänen lapsensa olivat pieniä, kun hän kulki opettamassa piirustusta kouluissa ja yksityskodeissa, hoitivat napurit lapsia, etupäässä suomalaiset. Kerran hän kutsui kaikki lastensa hoitajat iltaa viettämään, hän alkoi valittelemaan "millä voinkaan maksaa teille kaiken hyvyytenne kun olette hoitaneet lapsiani paremmin kuin minä itse. Melkein yhdestä suusta sanottiin: Ei sinun tarvitse maksaa meille mitään, opeta meitäkin piirustamaan samalla tapaa kuin toisiakin. Tämä antoi hänelle aiheen Folly Cove Designersin perustamiseen. Siitä lähtien siellä on piirustettu malleja postikortista alkaen turkin kaulukseen asti. Mitä sen jäsenet nyt tekevät kun johtaja on poissa. Uskon että yhdistys jatkaa toimintaansa, siellä on jäseniä jotka pystyvät johtoon, Eino Nätti, Margaret Norton ja toisia.

SUOMESSA syntyneet suomalaiset häviää nyt nopeasti. Sitten viime huhtikuun jälestä on kuollut toistakymmentä, joukossa huomatuita henkilöitä meidän suomalaisten yhteisissä riennoissa, kuten Lempi Nikola, ja rockporttilainen raittiusmies Ado Matson ja toisia joista minun nyt tultua vanhuuden höperöön on jäänyt mainitsematta. Viimeksi kuolleita on Emil Niemi, Mrs. Mylly ja Mrs. John Hill.

Minulta on unohtunut Hjalmar ja hänen puolisonsa Anna Johnsonin ja heidän tyttärensä Mrs. Laura Porterin nimet pois Raivaajan joulu onnentoivotuksista, joka täten korjataan. Siitä saatu raha lähetetään Raivaajalle.

MR. JA MRS. VÄINÖ SOININ poika, Wayne Soini on saanut vuoden opiskelustipendin Helsingin yliopistoon v. 1970 Rotaarien Yhdistykseltä. Stipendi edellyttää opistelua lääketieteessä mutta hänellä on oikeus valita itse oppi aineensa. -Nenakkit.

Historiallinen rakennus Fitchburgin suomalaisten historiassa

Saima, Raittiusseura Aamunkoitto ja Lutherilainen seurakunta rakennuttivat yhteisesti ylläolevan kirkon 157 Mechanic katu, alakerrassa oli haali Saiman ja Aamunkoiton toimintaa varten.

Kirkko vihittiin marraskuun 18 p., 1900, mutta pian syntyi erimielisyyksiä omistajien välillä ja niin Saima joutui rakentamaan itselleen oman talon, myöskin raittiusseura hankki myöhemmin oman toimintatalon kirkon jäädessä kokonaan Lutherilaisen seurakunnan haltuun.

Kirkko paloi jouluaattona 1961.

Worcester, Mass.

Sunnuntai-iltana viisi teeneriä kuoli ja kolme sai pahoja palohaavoja tulipalossa Indian Hill alueella kämpässä, jonka pojat olivat itse rakentaneet. Rakennus oli kaksi kerroksinen ja rakennettu ilman kaupungin lupaa. Syynä paloon oli avonaiseen takkaan heitetty gasoliini. Pojat olivat 17-20 ikäisiä, kaikki hyvässä maineessa sillä alueella. Kova on suru vanhemmilla.

VALTUUSTO valitsi vuoden viimeisessä kokouksessa uuden puheenjohtajan, John Shea, monivuotinen valtuusmies. Hänen palkkansa tulee olemaan $10,000 vuodessa, toimiaika loppuu tammikuun 1, 1970.

TUONI näyttää korjavaan sitä vanhaa suomalaista polvea. Viime viikolla vaipui kolme suomalaista: Joseph Peterson, 74 vuotias, Lake Drive, Leicester, kuoli joulukuun 28 p., 1968. Hän oli Norton Co. palveluksessa 41 vuotta.

JOHN HUIKKO, 77 vuotias, 28 White Ave. kuoli joulukuun 28 p. 1968, entinen U.S. Steel Co. työläinen.

MRS. ALMA (Liimatainen) SALO, kuoli joulukuun 26 p., 1968. Hän asui 146 Belmont St. ja oli 78 vuotias.

A.K.L. OSASTON ja Lincoln Sq. Hall. Asso. vuosikokous pidetään tammikuun 21. päivä kello 7 Mrs. Aino Ladermanin asunnolla, 21 Hemlock St. Jäsenet ottakaa huomioon.

PAUL MARTILLA, Ironwood, Michigan vieraili täällä, ottamassa osaa suruun veljensä kuolemasta. Samalla hän vieraili poikansa perheen luona, Robert ja Diana Martilla, jotka työskentelevät Cooley-Dickinson Hospitaalissa, Northampton, Mass. Robert on laboratoriteknikko ja hänen vaimonsa on päätehtävässä veri pankissa. He asuvat Williamsburgissa, ulkopuolella Northamptonia. Paulin vierailu tällä hetkellä oli virkistys hänen vanhemmilleen tänä suruhetkenä. Paul yrittää maisterin arvoa Michigan State Universityssa stipendin avulla. -Jallu

WORCESTER, MASS.

Luterilaisessa kirkossa on sunnuntaina, 5 p. jumalanpalvelus 10:30 ap.

Tiistaina, 7 p. on Womens Clubin kokous kirkkosalissa 7:45 ill.

Lauantaina, 11 p. on seurakunnan vuosikokous kirkkosalissa klo 6 ill.

Sunnuntaina, 12 p. on pyhäkoulu 9:30 ap. ja jumalanpalvelus 10:30 ap. -V.H.

CENTERVILLE, MASS.

Pastori Väinö Välkiö puhuu sunnuntaina, tammik. 5 pnä kello 3 ip. Miss Ester Flinkmanin kodissa. Kahvitarjoilu. -Kv.

Waukegan, Ill.

GRAND AVENUE Pet Shop Waukeganissa, ilmoittaa että siellä syntyi kaunis 4 korvainen kissa, jonka pää on kuin monilehtinen kaunis kukka. Dr. Daniel W. Fasnacht, kissaspesialisti sanoo että tämäon ensimäinen nelikorvainen joka on koskaan rekisteerattu kissa historiaan. Dr. Fasnacht on University of Pennsylvanian graduatti. Kissan korvat ovat normalit ja kaikki liikkuvat normaalisesti. Mrs. Vera Meyer, lemmikki-eläinten hoitaja ja Pet Shop'in omistaja kutsuu ihmisiä katsomaan tätä mirriä elleivät usko että ihmeitä on tapahtunut. On melkein varmaa että 4 korvaisia voidaan kehittää, kuten kehitettiin Manx kissa, Dr. Fasnachtin lausunnon mukaan. Eikä tämä ole mikään katti-juttu!

THEODORE BETTENDORF, kotoisin Luxemborgista, rakensi mielitöinään ja ajankuluksi muurilinnan, rakentamiseen meni 40 vuotta. Nuori Bettendorf vietti lapsuusvuosia alkuperäisessä linnassa, Vianden, Luxemborgissa. Tästä rakennuksesta ei ole ollut paljon tietoja, vasta haltijan kuoltua Bettendorf Castle myytiin huutokaupalla Mr. ja Mrs. Herman Wren nimiselle pariskunnalle. Bettendorfin sukulaiset perivät summan $81,000 (kahdeksankymmentäyksi tuhatta dollaria) joka lähetetään perillisille Luxemborgiin. Wrenit laittavat linnasta "Honeymoon Castle", jossa vastavihityt, myös toisen kerran kuherrusmatkalle aikovat voivat vaihteeksi leikkiä prinssiä ja prinsessaa.

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
Hilja ja Toini Laine
1372 Cedar St.
Berkeley, Calif.

Ilmoittakaa Raivaajassa!

Boston, Mass.

BOSTONIN Suomalainen Edistys Yhdistys piti kokouksen tämän kuun 22 päivänä Mr. ja Mrs. Lauri Lindelillä. Puheenjohtajana toimi Mr. Sävele Syrjälä ja kirjurina allekirjoittanut. Olikin melkein kaikki jäsenet koolla, sillä sattui olemaan hyvä ilmakin, joka oli eduksi pitempimatkaisille.

SEURAAVA kokous tulee olemaan tammikuun kolmantena sunnuntaina, siis 19 päivänä, Mr. ja Mrs. Sävele Syrjälän kodissa, Harnden Ave., Watertown, Mass., kello 2 iltapäivällä. Tämä tulee olemaan vuosikokous, joten toivomme että kaikki jäsenet voisivat tulla mukaan vuoden tärkeimpään kokoukseen keskustelemaan Yhdistyksen asioista.

Kokouksen jälkeen aloitettiin juhliminen. Joulupukki tuli jakaen lahjoja kaikille, ja sen jälkeen nautittiin Ellenin ja hänen tyttäriensä laittama joulupäivällinen. Siinä oli tehty hyvä työ entiseen tapaan, kaikki maistui erinomaisen maukkaalta ja luulenpa että me kaikki lähdimme kotia täyden vatsan kanssa. Kiitokset, Ellen emännälle sekä Linda ja Lissu-tyttärille hyvästä tarjoilusta.

SAIRASLISTALLA on taasen Mrs. Emmy Minkkinen. Hän on Parker Hill Medical Centerissä, Parker Hill Ave., Roxbury, Mass. Ellen Lindell ja allekirjoittanut kävi häntä katsomassa. Hän koettaa heikkoudestaan huolimatta olla iloinen. Toivomme hänelle parempaa terveyttä nyt alkavana uutena vuotena.

MRS. RACHEL SYRJÄLÄ on kotona, vaan on uudelleen mentävä tarkastukselle sairaalaan. Toivomme, että hänkin saisi avun huonovointisuudelleen, sillä ei sairaus ole helppoa kenellekään.

PUHELIMESSA kuulin Mrs. Mary Towekselta että hänen terveytensä on ennallaan. Halvattuna on liikkuminen vaikeaa ja aika tulee pitkäksi tälle niin virkeälle henkilölle.

KAI MUISTATTE entistä Edistys Yhdistyksen jäsentä, Mrs. Hulda Seliiniä, joka on ollut jo monta vuotta Bostonin State Hospitaalissa, Mattapan, Mass. Hän ei ole ollut muuten sairas, muisti mennee vallan huonoksi sanoi hän kun vierailin luonaan. Hänen poikansa Frank asuu New Yorkissa, ettei usein käy äitiään tervehtimässä.

KOITETAANPA muistaa ilahduttaa näita sairaita korteilla ja phelimen kautta jos suinkin on mahdollista.

Kokouksen puolesta,
-Martha S.

Hilda Lindell, joka joulupyhien aikana on vieraillut poikansa Lauri Lindellin perheen luona Lexingtonissa, sairastui ja vietiin Cambridgen Mount Auburn sairaalaan. Lääkärit totesivat että hän sairastaa sydäntautia ja määräsivät hänet happitelttaan.

Cape Cod, Mass.

CAPE COD saa oman TV aseman, se lähettää uutisia, urheilu- ja opetusasioita. Uusi torni, jota aletaan rakentaa ensi kuussa, tulee 310 jalkaa korkea, Channel 13 alkaa toimia 1969.

SUURI OSTOKESKUS rakenetaan Hyanniksiin, maa-alue käsittää 45 acres, 9.5 acres tulee katon alle. Suurliikkeitä: Sears, Robuck Co., Filene's, Woolworth, Satr Market, Kennedys, Learner's, Anderson-Little, Interstate Theaters, ja muita paikallisia ja kansallisesti tunnetuita liikeitä tulee yli 25. Aluetta on jo alettu puhdistaan teiden 130 ja 28 välillä, lähellä ilmailukenttää.

JALMAR PELTONEN, 67 v., kuoli kotonaan jouluk. 13 pv. Oli syntynyt täällä W. Barnstablessa, vaimo Lila (Checkman) Peltonen kuollut ennemmin. Haudattiin Jouluk. 16 pv. W. Barnstable hautausmaahan.

JOHN H. WALLER, 86 v., Suomessa syntynyt, kuoli Tauntonissa jouluk. 12 pv., asunut Hyannissa ja W. Barnstablessa 48 vuotta. Jälkeen jäi vaimo Susanna (Enroth) Waller, 2 tytärtä Mrs. Lauri Manni ja Mrs. John Gaide.

LAILA S. HEMMILÄ, 37 vuotias, Betty's Pond Road, kuoli kotonaan jouluk. 11 pv. Oli syntynyt täällä Hyannissa John ja Hilda Hemmilän tyttärenä. Isä on kuollut useita vuosia aikaisemmin, äiti kuoli muutama kuukausi sitten. Sukulaisia jäi sisko Mrs. Paul (Toini) Murray, Hyannis ja veli Alpo Hemmilä, S. Yarmouth. Hän oli New England Telephone Co. supervisor Hyannis konttorissa. Muistotilaisuus oli jouluk. 15 pv. Doane, Beale ja Ames hautaustoimistosta. Papillisen toimituksen suoritti Rev. Carl F. Schulty D.D. Haudattiin Oak Grove hautausmaahan.

Kirkollisia uutisia

HYANNIS, MASS.

MR. VICTOR LEEMAN kuoli jouluk. 24 pnä Centervillen hoitokodissa. Hän syntyi marrask. 7 pnä 1879 Kivijärvellä, saapui nuorena ensin Quincyyn ja sieltä Cape Codille. Mr. Leeman oli farmarina 45 v. West Barnstablessa ja hoiti mustikkaviljelyksiään 10 v. East Sandwichissä. Hän oli toimiva jäsen Lähetyskirkossa.

Hautauspalvelu oli jouluk. 28 pnä Hyannissa, Doane, Beal ja Ames hautauskappelissa. Past. Väinö Välkiö puhui ja toimitti siunauksen Centervillen hautausmaalla.

Suremaan jäi 3 poikaa, 3 tytärtä, 7 lastenlasta, 4 lastenlastenlasta, sisko Yhdysvalloissa ja monia muita sukulaisia ja ystäviä. -V.V.

BROOKLYN, CONN.

PASTORI WILLIAM HOKKASEN 80-vuotisjuhla pidettiin sunnuntaina, jouluk. 15 Federated kirkossa. Onnittelupuheita pitivät past. ja Mrs. Walter Daggett, Mrs. Ryyne Suominen ja past. Väinö Välkiö. Kaikissa puheissa korostettiin, että past. ja Mrs. Hokkanen ovat suorittaneet suuri arvoisen ja kiitettävän päivätyön Amerikan suomenkielisen siirtokansan keskuudessa. Urkurina toimi tohtori Sven Silander. Toimeliaat emännät olivat valmistaneet hyvän syntymäpäivätarjoilun. -Kv.

WEST WAREHAM, MASS.

Pyhäkoulu klo 9:30 a., sunnuntaisin, klo 10:20 englanninkielinen jumalanpalvelus ja klo 11:15 a.p. suomenkielinen jumalanpalvelus Lähetyskirkossa.

Ompeluseuran kokous torstaina, tammikuun 9 pnä klo 7:30 ip. Mr. ja Mrs. Arthur Heleenin kodissa. -V.V.

Syvällä surulla ilmoitamme, että meidän rakas poikamme

CARL WILLIAM MARTILLA

sai äkillisen kuoleman maanantai-iltana, jouluk. 23 p., 1968 kun hän saapui kotiin sairaalasta, missä hänen vaimonsa on potilaana. Hän sairasti kovaa kylmää useita päiviä ennen ja syy kuolemaan oli keuhkokuume.

William oli syntynyt Worcesterissa, elok. 31 p., 1914 ja oli 54 vuoden 3 kuukauden ja 23 päivän ikäinen. Hän oli toisessa avioliitossa sillä se tornado vuonna 1953 murskasi heidän asunnon ja tappoi hänen vaimonsa Virginian ja heidän 6 vuotias poikansa Peter sai pahoja vammoja, mutta nyt on terve 21 vuotias poika. Hän asui vanhempiensa kanssa neljä vuotta ja meni uuteen avioliittoon Pearl Nicholsonin kanssa elok. 10 p., 1957 ja menivät asumaan uuteen kotiinsa samaan paikkaan, 291 Salisbury St., Holden, missä oli entinen koti. William oli Toisen maailmansodan veteraani ja oli 3 kertaa V.F.W. seuran päällikkö, oli Montacute vapaamuurariseuran jäsen. Hän oli työssä 25 vuotta Pullman Standard Car Co. ja oli viimeiset pari vuotta Asst. Supt. ennenkuin tehdas täällä suljettiin v. 1958. Viimeiset pari vuotta hän oli työssä United Structural Steel Co.

Suremaan jäi vaimonsa Pearl (Nicholson), poika Peter K., tytärpuoli Nancy Oliver ja hänen kolme tytärtään Linda, Lois ja Lori Oliver Holdenissa ja vanhemmat Helmi ja John (Jallu) Martilla.

Hautaus oli joulukuun 27 p., 1968 Miles hautaustoimistossa, Holdenissa, missä Rev. Little toimitti viimeisen palveluksen. Hautajaisissa eivät voineet olla vainajan vaimo eikä äiti, molemmat olivat sairaalassa.

Keveät mullat peittäköön poikamme haudan.

Vainaja haudattiin Memorial Park Cemetaryyn, Paxton, Mass. Veli Paul Edward saapui Ironwoodista, Michiganista viime tiistaina kun hän sai tiedon kuolemasta.

HELMI ja JOHN MARTILLA
PAUL MARTILLA veli
PETER K. MARTILLA
PEARL MARTILLA

30 Ivernia Rd.,
Worcester, Mass. 01606

Surren ilmoitan, että

WÄINÖ A. TAMMELIN

nukkui viime uneensa So. Shore sairaalassa, Weymouth, Mass. joulukuun 20 p., 1968. Hän kaatui Kiitospäivänä ja sai luunmurtuman lonkkaansa ja oli siitä jo hyvällä paranemisen alulla kun kaatui uudelleen sairaalassa ja siitä alkoi mennä alaspäin. Hän ehti olla sairaalassa 3 viikkoa. Hän oli syntynyt Suomessa lokakuun 9 p., 1887 ja asui Cape Codilla lähes 30 vuotta. Viimeiset 12 vuotta Harringtonin kesäkodissa Old Chatham Road, So. Dennis ja talvet kävi Floridassa. Terveys esti Floridaan menon tänä talvena. Hän oli Fair Havens lepokodissa 3 kk.

Kaipaamaan jäi kaksi tytärtä Suomessa, Terttu Leinio ja Maria Kuusela ja veli Einar Tammelin. Lisäksi jäi 3 lastenlasta ja paljon hyviä ystäviä.

Hautaustoimitus oli Doane, Beal and Ames hautaustoimistossa Hyannis, Mass. jouluk. 23 p. Hautaus toimitettiin Beechwood hautausmaahan Centerville, Mass. Pastori Dennis G. Albrecht toimitti siunauksen.

Sydämelliset kiitokset teille kaikille, Mr. ja Mrs. Matti Peltosalo, Mr. ja Mrs. John Niemi, David Ruuska, Hulda ja Wm. Kokka, Ida Harkola, Lillian Leeman, Jenny Wentzel, Mr. ja Mrs. Ilmari Wesala, John Wesala, Helvi Warren, Ruth Ylikylä, Mr. ja Mrs. Moses Tokee, Mr. ja Mrs. Matti Blomsten, Onni Saari ja Mr. ja Mrs. Victor Raisko kun järjestitte kahvitarjoilun Wäinön muistolle hautajaisten jälkeen.

22 Holmes St.
Braintree, Mass. 02184

CHARLES ja ELLEN HARRINGTON
perheineen

HYVIEN POLTTOAINEIDEN KOTI
MacDONALD FUEL CORP.
1158 Main St. — Hanson, Mass.
Puh. CYpress 3-2184
N. E. Koksia — Gulf polttoöljyä
D. & H. Kolia

Nykyaikainen
Sähkö
urku
Ystävällinen
suomalainen
palvelija
TILAVA
KAPPELI
Air Conditioned

HANNEL
Funeral Home
86-88 Copeland Street
Quincy 69, Mass.
TEL. PR. 3-3773

ALVIN R. REID
INSURANCE AGENCY INC.
Main Street,
So. Hanson, Mass.
Cypress 3-3326
3-6441
Kiinteimistöjä ja kaikenlaisia vakuutuksia

AHOLA's
HOME BAKERY
97 Garfield St. — Tel. GR 2-0828
QUINCY 69, MASS.

LOUISE DUFFEY
Travel Agency
49 Center St.
W. Quincy, Mass.
Puh. GR 2-3232
Täydellinen MATKAPALVELU

RICE
FUNERAL HOME
ROCKLAND, MASS.
15 Webster Street
Puhelin
TRiangle 8-0055

THE
CORNWELL MEMORIAL CHAPEL
ARVOKAS HAUTAUSPALVELU
Center Street Tel. 295-1810 Wareham, Mass.

"Jousia silloin kun tarvitsette niitä"
WOODWARD'S SPRING SHOP, INC.
JOUSIA JA JARRUJA
Co-Max ja Lockheed osia — Pyörien suoristamista
111 McGRATH HWY. Tel. PR 3-1200 - 3-1201 QUINCY, MASS.

QUINCY SAVINGS BANK
1374 HANCOCK STREET — 371 HANCOCK STREET
QUINCY, MASS.
Auki kello 9 ap. - kello 3 ip. maanantaista perjantain iltapäivään
Auki torstaisin klo 5:30 - 7:30 illalla.
Säästö- ja klubitilejä — Kiinne ja persoonalainoja

ARON Sex-Link Kananpoikia
Mass. (U.S.) hyväksyttyjä pullorum-vapaiksi
ARO'S POULTRY FARM
Elm Street, West Townsend, Mass. Puh. Townsend 701

Jos tahdotte todellista valmiiksi leikattua
LIMPPUA
maistakaa
KASANOF'IN
valmistamaa leipää

LUOTETTAVA JA NOPEA RESEPTIPALVELU
Orthopedic ja sairaalatarpeita
VÖITÄ
KAINALOSAUVOJA — KÄVELYKEPPEJÄ
JOHNSON PHARMACY
Walter F. Duddy
30 NASON ST. TW 7-2832 MAYNARD, MASS.

GEORGE N. MACKEY
johtaja
BURGESS and MACKEY, INC.
FUNERAL SERVICE
38 Pleasant St.
GLOUCESTER, MASS.
Tel. 283-2846
177 Main Street,
ROCKPORT, MASS.
Puh. Kingswood 546-6773

Doane, Beal & Ames
FUNERAL SERVICE
HYANNIS - YARMOUTH
HARWICH
Tel. Hyannis - SPring 5-0684

W. S. PIKE
FUNERAL SERVICE
HAROLD N. PIKE, Director
61 Middle Street
GLOUCESTER, MASS.
Tel. 884-W
Konttori avoinna
völlä ja päivällä

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Fitchburgin uudenvuoden lapsi syntyi Burbankin sairaalassa vuoden ensimmäisenä päivänä klo 1:50 aamuyöstä. Vanhemmat ovat Ida ja Hubert Robichaud, 1295 Main St. Tyttövauvaa oli jo odottamassa $15 säästötili ja lisää lahjoja on tulossa. Isälle annetaan 50 sikaaria ystäville jaettavaksi, lahjoittajana Prime Tobacco Co. Vanhemmille annetaan lisäksi vapaita aterioita paikallisissa ravintoloissa.

* * *

Leominsterin Uudenvuoden vauva syntyi uudenvuoden päivänä klo 4:24 a. Vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Pierre Basque, 36 Burrage Ave. Lapsi on perheen esikoinen, tyttölapsi.

* * *

Sähköhuopa syttyi palamaan Leominsterissä, Mr. ja Mrs. Robert W. Fossin makuuhuoneessa, 66 Bonnydale Ave. tiistai-iltana. Tuli levisi nopeasti makuuhuoneeseen joka sijaitsi toisessa kerroksessa. Palomiesten arvion mukaan vahingot nousevat yli $1,000. Syynä ilmeisesti oli viallinen langoitus huovassa.

* * *

Kaupungin valtuusto päätti viimeisessä viime vuoden kokouksessa hyväksyä $500 palomiesten ylityökorvauksiin, äänestys oli päätöksen puolesta 6-2. Keskustelu asiasta oli kiivasta ja siinä sanottiin m.m. että seuraavana vuonna (1969) ei entistä menetelmää enää hyväksytä. Valtuutetut Warren Smith ja Harold Lemay moittivat että palopäällikkö Flechtner on "kuluttanut rahan ennenkuin sitä on myönnettykään." Kumpikin yritti saada rahan kielletyksi mutta hävisivät äänestyksessä.

* * *

Leominsterin sairaalan vuosikokouksessa todettiin että sairaalan kaikkien osastojen toiminta viime vuonna oli lisääntynyt entisestään. Laboratoriokokeita, ulko- sekä sisäpotilaita, x-kuvauksia, synnytyksiä y.m. oli huomattavasti runsaammin kuin aikaisemmin.

Sairaalan hallintoon tulivat uusina jäseninä John A. LaBelle ja Donald J. Anderson. Winthrop M. Mayo Jr. valittiin uudelleen hallinnon presidentiksi, varapresidenteiksi Charles D. Bent ja Robert F. Howe, rahastonhoitajaksi Raymond C. Hastings ja sihteeriksi Donald Hunter.

* * *

Poliisit havaitsivat maanantai-iltana että Bostonian kenkäkauppaan, 7 Mill St., oli murtauduttu. Toistaiseksi ei ole todettu mitä on ehkä kadonnut. varkaat eivät nähtävästi olleet huomanneet $32 käteiskassaa. Poliisit huomasivat ikkunan olevan rikki, varkaat olivat siitä menneet sisään.

* * *

Tanssit Westminsterin Town haalilla, lauantaina, tammikuun 4 p. Rudy Nesmanin orkesteri soittaa.

* * *

UUTISILMOITUKSIA

WORKERS' CREDIT UNIONIN (Työläisten Luottoyhdistyksen) vastakirja 11751 on kadonnut ja maksut sitä vastaan on lopetettu. Fitchburgissa, Mass. Joulukuun 20, 1968. Workers' Credit Union.

NOTICE OF LOST PASSBOOKS

No. 19623 issued by the Fidelity Co-operative Bank, is hereby given and application has been made for issuance of duplicate passbooks. Payment on the original passbooks has been stopped. Fitchburg, Mass. Dec. 20, 1968.

Bosk Hautauskoti

- Kaunis ja parhaiten varustettu hautaustoimisto, jolla on oma parkkausalue toimiston vieressä.
- Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
- Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiinsa sopivan.
- Kehoitamme teitä vierailemaan hautauskodissamme. Tulemme antamaan teille mitä ystävällisimmän ja vilpittömimmän palvelun, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnia palvella, heidän suuren surunsa hetkellä.

85 Blossom St., Fitchburg, Mass. Puh. 342-3635

Saiman 75-vuotisjuhlaa vietetään sunnuntaina

Saima aloittaa vuoden 1969 viettämällä 75-vuotisjuhlaansa Co-op Centerissä klo 2 i.p. Toivotaan että yleisöä saapuu runsaasti juhlaan. Tilaisuuteen on järjestetty hyvä ohjelma.

Ohjelmassa on pianonsoittoa, Laila Perä; soololaulua, Elsie Adams, säestäjänä Laila Perä; lausuntaa, Lempi Ikävalko ja juhlapuhe, Sävele Syrjälä. Lopuksi näytetään filmi Eero Saarisen suunnittelemasta St. Louisissa Missourissa sijaitsevasta kuuluisasta "näkötornista" eli sillan muotoisesta kaaresta, johon valtavat matkailijajoukot ovat käyneet tutustumassa.

Ohjelman kuuluttajana toimii Ty. Saiman puheenjohtaja Toivo Linden.

Ravintolatoimikunta järjestää runsaan tarjoilun entiseen tapaan.

Tässä sopii samalla mainita että Raivaaja, joka on "Saiman lapsista", on omistanut erikoisen liitteen tämän päivän numeroon, jossa kerrotaan lyhyesti Saiman historiaa ja sen saavutuksia 75 vuoden aikana.

Kolme tehdasta paloi Websterissä, vahingot yli $8-miljoonaa

WEBSTER, Mass. - Keskiviikkona tapahtui sarja räjähdyksiä Ass. Industries Realty, Inc. tahdasrakennus 4:ssä. Ensimäinen räjähdys oli täysin liekitön mutta seuraavat levittivät nopeasti tulta ympäriinsä.

Vahtimiehenä toimiva Edgar Racicot kertoi päättäneensä juuri tarkastuskierroksensa ja kaikki näytti olevan kunnossa. Missään ei tuntunut savun hajua eikä havainnut muutakaan epäilyttävää.

Racicot kertoi olleensa pannuhuoneessa, hän kuuli hälytyksen ja näki samassa että tehtaan automaattiset sammutuslaitteet olivat alkaneet toimia. Hän kiiruhti kohti rakennusta, silloin tapahtui ensimäinen räjähdys joka rikkoi ikkunoita. N. 30 sekunttia myöhemmin tapahtui toinen räjähdys ja samalla alkoi näkyä liekkejä. Racicot sanoo että rakennuksessa täytyi olla jotakin tulenarkaa nestettä joka oli syttynyt. Liekit tulivat rakennuksen etuosaa pitkin kolmannesta kerroksesta alaspäin ja pian oli kaikki yhtä tulimerta.

Racicot kiiruhti antamaan hälytyksen, katkaisemaan kaksi suurta jännitejohtoa ja laittamaan vesipumppua valmiiksi palomiesten varalle. Kysyttäessä oliko hän peloissaan räjähdyksen sattuessa, Racicot sanoi ettei hän voi sanoa olleensa kovin rohkeakaan mutta hänellä oli niin kiire että ei ennättänyt asiaa paljon ajatella. Hän on palvellut tehtaalla 14 vuotta ja tuntee kaiken.

Palon sanotaan olleen pahimman townin historiassa. Se merkitsee n. tuhannen ihmisen työttömäksi jäämistä keskellä ankarinta talvea. Vahingot nouseva ensiarvioiden mukaan $8-10 miljoonaan. Tehdaskompleksi on suuri rakennusryhmä, johon on sijoitettu monia tehtaita. Palon syytä ei heti voitu päätellä, valtion palotutkija on kutsuttu mukaan. Yksi palomies sai palovammoja. Paloi riehui valloillaan yli 9 tuntia.

Ainoa suomalainen huonekalulitke Fitchburgissa

ERNIE'S FURNITURE CO.

345 Main St. Puh. 343-7100

SUOMALAINEN SAUNA

348 Elm St. Saunamme on auki torstaina klo 4-10, perjantaina klo 2-11, lauantaina klo 10 ap.-12 ill., sunnuntaina klo 9-12 aamup. Puh. DI 2-5514. Esta ja Arvo Arjanen, omist.

Perustettu 1868

Puh. Diamond 5-4324

SAWYERIN Hautaustoimisto

Tunnollinen palvelu

PARKKAUSTILA VARATTU

12 Brook Street, Fitchburg

Fitchburgin uusi Civic Center

Kaupungin valtuuston kokouksessa viime maanantaina, joka oli viime vuoden viimeinen kokous, käytiin keskustelua myöskin Mr. George R. Wallacen lahjoituksen perustalle suunnitellun jättiläismäisen Civic Centerin rakentamisesta.

Whitman & Howard insinööriliikkeen edustajat, Bostonista ja Spiz Laboratories Philadelphiasta, esittivät valtuustolle suunnitelman yksityiskohtia. Rakennustöiden pitäisi alkaa keväällä, toukok. alussa.

Planetariumin rakentaminen on Spiz Laboratorin huolema, siihen tulee 40-jalkaa läpimitaltaan oleva kattokupu, planetariumiin rakennetaan erilaisia avaruusaikaan liittyviä esitysmahdollisuuksia, m.m. avaruusmatkojen kaltaista kuljetusta, maapallon liikkeiden tarkkailua, avaruussäteilyn näkymiä y.m. jotka lisäävät ihmisen tuntemusta hänen asumastaan maapallosta ja sen asemasta avaruudessa.

Planetariumiin odotetaan vilkasta kansainvaellusta, yli 30,000 ihmisen odotetaan vuosittain käyvän siellä tutustumisvierailulla.

Centerin suurin osa sisältää luisteluradan, jonka suuruus on olympia-luokkaa, siinä voidaan järjestää myöskin erilaisia kilpailuja koripalloilussa y.m. Kovapuinen lattia voidaan sijoittaa jään päälle kolmessa tunnissa. Salia voidaan käyttää juuri samaan tapaan kuin Bostonin Gardenia.

Katsomoon mahtuu tuhansia ihmisiä. Civic Centerin arvellaan tulevan itsekannattavaksi. Pääsymaksut perustuvat rakennuksen kuluihin, huoltoon, vakuutuksiin y.m. välittömiin kuluihin, huomioonottaen vähäinen ylijäämä vuosittain.

Kaupunginjohtaja William G. Flynn sanoi valtuuston kokouksessa että edessä oleva vuosi tulee olemaan monessa suhteessa läpimurtoa ja uusia ideoita, mutta samalla se tulee olemaan rahallisesti vaikein vuosi mitä koskaan on ollut valtiossa ja sen kaupungeissa. Valtuusto on silti optimistinen.

KALEVAISTEN UUTISIA

Taloustoimikunnan kokous pidetään maanantaina, 6 p., kello 7:30.

Kalevan Naisten kokous on keskiviikkona, 8 p., kello 7:30, Kaleva Kodissa. Emäntinä toimivt Mrs. Ilmi Lehto ja Sylvia Santalahti. Asetetaan uusi palvelijakunta paikoilleen: K. Aune Hannula, E. Elsa Mäki, N. E. Aili Aaltonen, san. Vieno Mickson, ohj. Gertrude Niemi, vart. Laina Roiko, verot Impi Taavela, rahastonhoitaja Aili Koivu, kirjuri Annie Aho, kirjeenvaihtaja Lillian Järvelä. -A.

Tehdaspalossa Hubbardstonissa $100,000 vahingot

HUBBARDSTON -- Puoliyön tienoissa viime maanantaina syttyi Curtis Lumber Co. tehtaalla tulipalo jonka vahingot nousevat arvion mukaan yli $10,000. Lopullista vahinkojen määrää ei vielä ole saatu selville, ennepää kuin palon alkusyytäkään.

Laitos sijaitsi Old Princeton Roadilla, aivan Hubbardstonin ja Princentonin rajalla. Omistaja on Theodore E. Curtis, Townin johtokunnan puhemies. Curtis on omistanut laitoksen vuodesta 1948, siinä on ollut työssä 40 henkilöä.

Palomiesten saapuessa paikalle oli koko rakennus yltyleensä liekkien vallassa. Tuli tuhosi koneiston ja suuren kuljetusauton palomiesten ponnisteluista huolimatta.

Sammutustyötä haittasi suuresti kova pakkanen joka oli 10 asteen tienoilla, kylmä ilma jäädytti sammutustyössä käytettyä vettä ja muodosti tilanteen monin kerroin hankalammaksi. Kahden Hubbardstonin sammutusauton oli palattava paloasemalle sulattelemaan jäätyneitä letkuja ja pumppua. Sama kiusa oli edessä myöskin Princetonin palomiehillä. Etelä Gardnerin paloauto oli valmiusasemassa Hubbardstonin paloasemalla.

Sammutukseen oli saapunut yli 100 miestä, Hubbardstonin, Princetonin, Sterlingin, ja Holdenin paloasemilta. Suurin ponnistuksin saatiin vajaan 50-jalan päässä oleva kahden perheen asuintalo varjelluksi.

Lisävaikeutena oli korkeajännitteinen sähköjohto jota ei oltu katkaistu ennekuin parin tunnin päästä palon alkamisesta.

KUOLLUT

MRS. SIGRID H. ELO, o.s. Vaatanen, Rindge Turnpike, Ashburnham, kuoli kotonaan varhain keskiviikkoaamuna 75 vuoden ikäisenä. Hän oli Emil E. Elon leski, syntynyt elok. 25 p., 1893, Suomessa.

Lähinnä jäivät kaipaamaan poika, Jarl V. Elo, Ashburnhamissa ja sisar Arla Vaatanen, Suomessa.

Muistotilaisuus pidetään lauantaina, klo 11, a.p. Sawyerin hautaustoimistossa. Käyntitunnit hautaustoimistossa perjantaina klo 7-8 ill. Ruumis viedään poltettavaksi.

tanssit

WESTMINSTERIN TOWN HAALILLA

Lauantaina, tammikuun 4 p.

RUDY NESMANIN ORKESTERI SOITTAA

Ovipalkintoja Tervetuloa

Westminster Finnish Social Club

HUVILAIVALLA SUOMEEN

TOUKOKUUN 29, 1969

PAIKKOJA RAJOITETUSTI TARJOLLA

VARATKAA OMANNE VIIPYMÄTTÄ

AMERIKANSUOMALAISTEN MATKATOIMISTOISTA

HANSLIN TRAVEL SERVICE
725 Main Street
Fitchburg, Mass. 01420
Puh. 343-7453 (617)

LEEMAN TRAVEL SERVICE
11 West 42nd Street
New York, N.Y. 10036
Puh. 524-1552 (212)

Meiltä voitte varata myös kaikki muut laiva- tai lentopaikat, hotellit, lomanviettopaikat, vuokra-autot jne. kaikkina vuodenaikoina kaikkialla maailmassa.

VIERAILKAA - KIRJOITTAKAA - SOITTAKAA

$190 aikaen. Tekstattu ja asetettu minne tahansa Uudessa Englannissa harmaasta graniitista.

LEOMINSTER MONUMENT CO.

92 Mechanic St., Leominster
Tel. KE 7-5896

Suuri näytevarasto Uudessa Englannissa. Jokainen patsas taattu. Meillä on suomalaista ja muualta tuotua harmaata, punaista ja mustaa graniittia.

Pyytäkää vapaata hintaluettelo.

Auki arkipäivisin sekä iltaisin ja sunnuntaisin.

DeBONIS THE FLORIST

Kukkia kaikkiin tilaisuuksiin
900 MAIN S.t., FITCHBURG
Puhelin DI 5-4327

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 MAIN ST., HOLDEN, MASS.

Hautaustoimituksia vuodesta 1896

CHRISTIE and THOMSON

OF FITCHBURG, INC.

Autotarvikkeiden ja kaikenlaisten moottorikoneiden välittäjät.
Pitkäaikaisella palveluksella oletamme osoittaneemme luotettavaisuutemme.

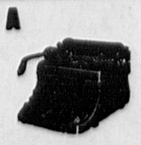
Puh. DI 3-3746 Lunenburg St., Fitchburg, Mass.

HETI SAATAVANA

Kirjoituskoneita
Matkakirjoituskoneita
Kalkulaattoreja
Kirjanpitokoneita

LASKUKONEITA

Käytettyjä koneita
Koneita vuokrataan
Toimistohuonekaluja
Jäljennöskoneita

SMITH BROTHERS

306 Summer St. DI 2-7876 Fitchburg, Mass

SÄÄSTÄTTE $200

ja enemmänkin kun annatte meidän järjestää seuraavan uuden autonne rahoituksen.

Kuolleita

MRS. JENNY MUSTAKANGAS, o.s. Nelson, 59 High St., kuoli kotonaan viime tiistaina 71 vuoden ikäisenä. Lääkärin lausunnon mukaan kuolema on laskettava influenssan tiliin.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa, vanhemmat Mary ja Mills Nelson, John H. Mustakankaan leski.

Lähinnä kaipaavat poika John N. Mustakangas, neljä sisarta, Mrs. Hjalmar Ojala, Miss Lillian Nelson, Mrs. James Powers ja Mrs. Arvo Lehtonen, kaksi lastenlasta ja kolme neljännen polven jälkeläistä.

Muistotilaisuus pidetään tänään, perjantaina, Beard Funeral kodissa, klo 2 i.p. Haudataan Forest Hillin hautausmaahan.

MRS. HULDA INGVES, o.s. Erikson, 17 Pond St., kuoli viime maanantaina Heywood Memorial sairaalassa 69 vuoden ikäisenä, pitkälllsen sairauden riuduttamana.

Hän oli syntynyt Lapfärdissä, Suomessa, vanhemmat Edla ja Erik Erikson, asui Gardnerissa yli 50 vuotta.

Paitsi puolisoa, Conrad A. Ingvesiä, jäivät poismennyttä kaipaamaan poika, Wallace Ingves, kaksi tytärtä, Mrs. Dorothy Walker, ja Mrs. Ruth Finne, sisar Mrs. Aina Lindman Suomessa, kuusi lastenlasta ja useita muita lähisukulaisia.

Muistotilaisuus pidettiin eilen, torstaina, Smithin hautaustoimistossa. Haudattiin Wildwood Cemeteryyn.

MRS. BERTHA H. HONKONEN, os.s Eckholm, 20 Stevens St., Lunenburg, kuoli viime tiistaina Burbankin sairaalassa 70 vuoden ikäisenä lyhyen sairauskohtauksen jälkeen.

Hän oli syntynyt Tampereella, lokak. 15 p. 1898, entinen Fitchburgin asukas. Hänen puolisonsa, John Honkonen oli Raivaajan pitkäaikainen toimittaja mutta on ollut sairaana jo useita vuosia.

Paitsi puolisoa, vainajaa kaipaavat kolme tytärtä: Mrs. Turo Hallfors, Lunenburgissa, jonka luona Mrs. Honkonen asui viimeiset elinvuotensa, Mrs. Robert Brigham ja Mrs. William Zerlin Jr. ja kahdeksan lastenlasta.

Muistotilaisuus pidettiin eilen, torstaina, Sawyerin hautaustoimistossa. Pastori Wuori suoritti papilliset tehtävät. Tomumaja vietiin viimeiseen lepoonsa Forest Hillin hautausmaaham.

Tilatkaa Raivaaja

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, sunnuntaikoulu kello 9:30, aamujumalanpalvelus 10:45, jonka yhteydessä asetetaan seurakunnan virkailijat ja vietetään Herran Ehtoollinen. Kello 5 illalla on nuorten kokous.

Tiistaina, tammik. 7 p., kello 7:30 illalla on hartaushetki jonka jälkeen kahvipöydän kattavat Mrs. Alma Lahti, Mrs. Rauha Förstl ja Mrs. Bertha Keskinen. -Kv.

Bethel seurakunta 310 Elm St.

Sunnuntaina, 5 p., pidetään kokous klo 2 iltap. Pastori Elias Salminen tulee puhumaan.

Muut kokoukset ilmoituksien mukaan. Kv.

Vaalea n. 30-vuotias suomalaispoika hakee itselleen

KIRJEENVAIHTOYSTÄVÄÄ

lukijoiden joukossa olevista tyttölapsista, n. 25-30 vuoden ikäiset ja mahd. vanhemmatkin yksinäiset, eronneet äidit tai lesket tulevat huomioon. Ulkomuodolla ei ole mitään väliä. Itse olen koko tavalla kolkon näköinen "lapsiuros".

Vastaukset Raivaajan Konttoriin nim.

VAALEA KIRJEENVAIHTOYSTÄVÄ

Raivaaja Publishing Co., Box 600, Fitchburg, Mass.01420

MIEHET ja NAISET

Fitchburg Yarn Co.

toivottaa teille kaikille

Menestyksellistä Uutta Vuotta!

Kääntäkää uusi lehti elämässänne!

Olkaa itsenäinen

Oppikaa ammatti tekstiilialalla ja ansaitkaa

$2.20 -- $2.50 -- $3.00

tunnissa kun olette oppineet ammatin

Paikkoja avoinna 2. ja 3. vuorossa

TULKAA TAPAAMAAN

JIM LAWRENCE'A

245 River St., Fitchburg

(vastapäätä Ray's Diner'ia)

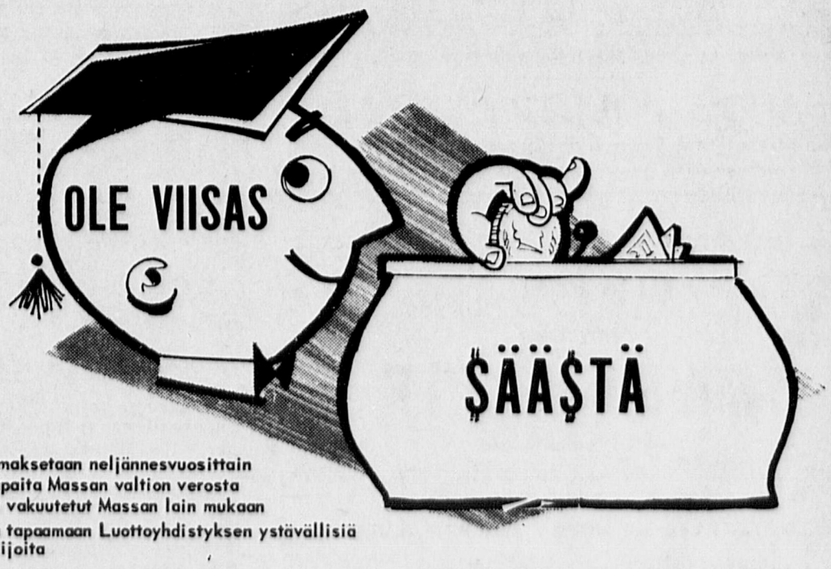
an equal opportnity employer

HYVÄ UUDENVUODEN PÄÄTÖS

on alkaa säännöllisesti säästämään Työläisten Luottoyhdistyksessä, jossa korkokanta on korotettu

5 1/4% VUODESSA

MAKSETTUNA NELJÄNNESVUOSITTAIN

* Korko maksetaan neljännesvuosittain
* Verovapaita Massan valtion verosta
* Täysin vakuutetut Massan lain mukaan
* Tulkaa tapaamaan Luottoyhdistyksen ystävällisiä virkailijoita

Kannattaa säästää Luottoyhdistyksessä

WORKERS' CREDIT UNION

48 WALLACE AVENUE., FITCHBURG, MASS.

VAPAA PARKKAUS -- PUHELIN 345-5300